

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1942. ÉVI ÁPRILIS HÓ 9.-IKI RENDKIVÜLI és 1942. ÉVI
OKTÓBER HÓ 8.-ÁN UNGVÁRON TARTOTT RENDES
KÖZGYÜLÉSEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

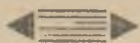
76. szám.

1942.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1942. ÉVI ÁPRILIS HÓ 9.-IKI RENDKIVÜLI és 1942. ÉVI
OKTÓBER HÓ 8.-ÁN UNGVÁRON TARTOTT RENDES
KÖZGYÜLESEINEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE:
KŐMIVES SÁNDOR
EGYHÁZMEGYEI PAPI FŐJEGYZŐ.

76. szám.

1942.
HEIMAN VILMOS NYOMÁSA, NAGYKAPOS.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

1942. ÉVI ÁPRILIS HÓ 9.-ÉN UNGVÁRON TARTOTT REND-
KIVÜLI KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Ujlaki Sándor esperes és Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok, mint elnökség.

Kömives Sándor, Juhász Imre, Gencsy Béla, Györke Endre és Ruzska Elek lelkészi, Kovács Dániel, Dr. Kiss Bálint, Ritoók Lajos, Sutka Kálmán és Köszörü Károly világi tanácsbírók.

Dr. Csomár Zoltán és Nagy József lelkészi, Móré Gábor világi jegyzők.

Dr. Bakos István egyházmegyei ügyész.

Bodnár Lajos egyházmegyei számvevő.

Kása Ferdinánd, Bellágh Barna, Tárczy Dániel, Tárczy Gyula, Király Zoltán, Gecse Endre, Jósvay Dénes, Kormos Andor, Csomár Géza, Gaál István, Kecskeméthy Lajos, Papp Géza, Dévay József. Abary István, Kovács Bertalan, Varga József lelkészek, Magda Barna hitoktató.

Ruzska Zsigmond, Barra Zoltán, Gönczy Miklós, ifj. Kömives Sándor, Stefán Miklós és Csatlós János segédlelkészek.

Kormos Gerő, Ónody Géza és Tóth Miklós tanítóképviselők.

Nyisztor Pál bátfai, Lengyel János csicseri, Halász Sándor eszenyi, Gazdovics György jenkei, Sándor Imre kisdobronyi, Benkő Ferenc kisgejőci, Orémus Kálmán kistráti, Orémus Zsigmond minaji, Kiss Kálmán nagykaposi, Szanyi János palágyi, Bartha János szalókai, Katkó György szürtei, Bertha Gyula tiszasalamoni, Köblös Sándor ungnarádi, Balázs Bertalan ungtarnóci, Árvay György ungvári, Nagy Gyula vajáni és Vályi Kálmán vajkóci egyházi képviselők.

1. Közének és bibliaolvasás után esperesünk imádságban kérte Isten segedelmét és áldását tanácskozásunkra.

„Örökkévaló Isten! Világnak Ura! Édes Atyánk a Jézus Krisztusban! Téged dicsőít a hosszú téli álmából felébredt természet, a zsendülni kezdő vetés, az édes illatot árasztó ibolya, a kis pacsirta dalos ajaka. Patak csobogása, tenger bus moraja, szellő susogása, szélvész üvöltése és a hívő ember imádságos ajka! Térjen szent nevedre áldó magasztalás, hogy a kegyetlen tél inséggel rémitő, bus napjai után megláttatad velünk a reményt fakasztó, bizodalmat keltő tavasz várva-várt idejét. De valahogy Atyánk! az öröm vig dala nem tud szárnyra kelni. És mintha innen is—onnan is panasz sóhajtana! . . . Remény és félelem, bizalom és kétség, örömdal és zokogás, zengő himnusz és temetési ének bus melódiája egyszerre zendül meg szívünknek hurjain! . . . Édes örömömre hangoló, illatos virágok mellett vér-rózsák viritanak, csicsergő madárcák zengő örömdalát elnyomja a félelmes gépmadarak berregése, tenyészetet hozó menydörgés moráját tul dörgi a bombák robbanása, életoltó ágyuk rémes bömbölése! . . . A békés munkára hívó szelid szózat harci riadóvá keményedik! „KészüljeteK harcra, indítsátok fel a hősöket. Járuljanak elé, jöjjenek fel mindnyájan a hadakozó férfiak! Kovácsoljátok szántó vasaitokat kardokká, kaszáitokat dárdákká, mondja a beteg: Hős vagyok! . . . SiesseteK és jöjjetek el ti népek mindenfelől és seregeljeteK egybe!”

Te az Ur, a mi Istenünk hisz minket, mert Te ülsz most törvényt, hogy megitélj minden népeket!

Megyünk Uram! Megyünk! Boldogok vagyunk, hogy a Te sereged katonái lehetünk! . . . Nem félünk és nem rettegünk már! .. A nap, a hold elsötétednek, csillagok bevonják fényüket. Megrendülnek az egek és a föld, de az Ur az ő népének oltalma és erőssége! . . . Oh Uram légy a mi oltalmunk, légy a mi erősségünk! . . . Mi elfoglaljuk mindnyájan kijelölt helyünket s felveszük a harcot! . . . Hős honvédeink, fegyverrel kezökben a harcok véres mezején, a szántóvetők a kenyér termő rögön, az iparos műhelyében, a hivatalnok hivatalában, a tanító az iskolában, a lelkipásztor a lelki mezőkön! Mind—mind vállaljuk a harcot, hogy a Te segedelmeddel megvívjuk azt az istentelenek gyilkos hadaival! Seregeknek Ura! Neked ma hősök kellenek! Hősök a harcmezőKön, hősök a lelki—testi munka mezején! Óh tégy hősökké Atyánk mindnyájunkat! . . . És a te nevedért és a

Te nvedben adj nekünk diadalt, fényes győzedelmet, hogy tudják meg az istentelenek, hogy Te vagy az Ur, a mi Istenünk, a ki pusztasággá teszed őket a tieiden való erőszakosságokért s a kiontott sok ártatlan vérért! . . Add, hogy a hegyek musttal csepegjenek, a halmok tejjel follyanak! Szabadíts meg az inség rémétől, mely megbéníthatná tetterőinket s harcképtelenné tehetné hős honvédeinket! Add, hogy legyünk egyek lélekben, bátorságban, halálmegvetésben, szeretetben, a szükségben levőknek gyámolításában, egymás vigasztalásában és a Te szabadításod felőli jóreménységben! Áldd meg a mi küzdő Nemzetünket, ennek Kormányzóját, jóravezérlőiket, hős honvédeinket, áldd meg minden igaz és hű fiát! Áldd meg könyörgő egyházunkat, a lelkek formálóját, a hit talajából kinőtt hősök termőföldjét! Áldd meg a Te nyájadnak itt egybegyülekezett kicsiny seregét s a mi tanácskozásainkhoz és ítéletmondásainkhoz küld el Szentlelkedet! A mi Urunkért, a Jézus Krisztusért kérünk hallgasd meg a mi kérésünket! Ámen.

2. Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok üdvözlí a közgyűlés megjelent tagjait és méltatja azokat a nagyfontosságú eseményeket, amelynek a most dúló világháboru erőfeszítéseivel kapcsolatban a mai társadalom minden rétegének érdeklődésére legelső helyen tarthatnak számot. Fájdalommal emlékezik meg arról a veszteségről, amely egyházkerületünket főtiszteletű Farkas István püspök ur halálával érte és megragadja az alkalmat arra, hogy egyházmegyénk nevében kifejezze örömrünk, hódolatunk és ragaszkodásunk érzéseit abból az alkalomból, hogy Isten akarata egyházkerületünk élére a gyülekezetek nagy többségének szavazata alapján Dr. Enyedy Andor püspök urban új vezért állított. Kifejezésre juttatja örömrünket és hódolatunkat a felett s azzal kapcsolatban is, hogy, nemzetünk Vezére, Kormányzónk mellé nagy reménységre jogosító és kiváló szellemi képességekkel megáldott fiában, nagybányai vitéz Horthy István urban segítőtársat rendelt és hazánk kormánya mellé kormányzóhelyeíttest választott el a nemzet választott képviselőinek egyhangulag megnyilvánult akarata.

Szeretettel köszönti a gyűlés megjelent tagjait és a tanácskozást megnyitja.

3. Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakul. Távolmarqását kimentette Dr. Magda Sándor ny. püspök.

Tudomásul szolgál.

4. Egyházmegyei közgyűlés a napirenden szereplő közigazgatási és fegyelmi bírósági ügyek tárgyalásának időpontjául délelőtt 11 órát tűzte ki.

5. Egyházmegyei gondnok megnyitóbeszédében foglalt előterjesztésekkel kapcsolatban egyházmegyei közgyűlésünk a következő határozatokat hozta:

1. Megrendült szívvvel, de Isten megváltozhatatlan végzésén megnyugodva örökitjük meg jegyzőkönyvünk lapjain egyházkerületünk elhunyt vezérének, főtiszteletű Farkas István püspök urnak emlékezetét. Mi még nem ismerhettük őt egészen, de a Hazatérés óta eltelt rövid idő alatt is éreztük már a szívéből felénk áradó szeretet melegét és boldog örömmel szemléltük azt a ragaszkodást, mely püspökünk személyét mindazok részéről ragyogó koszoruként övezte, akiket mindent megértő és mindenfelé szétsugárzó lelki jósága a maga gondoskodó, segítő, féltő és oltalmazó szeretetének bűvös körébe belefoglalt. Azok a könnyek amiket özvegyek, árvák, szűkölködők és az élet mindenféle hajótörötteinek szemeiből letörölt és felszárított, azok a tiszta és nemes érzések, melyeket mindenkor egészen átérzett, lelkes és lelkesítő gondolataival és beszédeivel mások szívében is felgyújtott és táplált, az az önzetlen áldozatkészség, mellyel lelki és anyagi kincseit olyan két kézzel, telemarokkal, megszűnés nélkül osztogatta, itt e földön ércnél maradandóbb emléket állítottak életének, Isten előtt pedig bizonyára hatalmas szószólóivá váltak.

A szeretet, ragaszkodás és hála virágkoszoruival elárasztott sirhalmára mi is elküldjük a vesztség folytán fájdalommal eltelt szívünk szeretetének ez egyszerű virágszálát. Legyen áldott emlékezeté.

2. Boldog örömmel és Isten iránt érzett hálával köszöntjük ungi református egyházmegyénk nevében egyházkerületünk hajójának Istentől rendelt új kormányosát főtiszteletű Dr. Enyedy Andor püspök urat és amikor a nagy és felelősséggelteljes kötelességekkel megrakott munkamezőn elindulása alkalmából iránta érzett szeretetünket és törhetetlen ragaszkodásunkat kívánjuk tudomására adni, ebben a köszöntésben egy-

uttal a szülőföldnek és a gyermekkor soha el nem feledhető emlékeivel megszentelt tájaknak üdvözlését is tolmácsoljuk. A mai történelmi nagy idők nagy, nehéz és rendkívüli feladatokat rónak mindazokra, akiket Istentől nyert lelki kiválásaik folytán a közösségek érdekeinek képviselőjére, nagy és felelősségteljes szolgálat végzésére hiv el a közbizalom. Mi meg vagyunk győződve arról, hogy püspök urunkban ehez a munkához a lelki és szellemi képességek, szivjóság, akaraterő és munkakészség egyaránt megvannak és a személyéhez fűzött mindenirányú várakozásnak Isten segítségével minden tekintetben meg is fog felelni. Szivünk boldog dicsekedésével és a ragaszkodó szeretet bizalmával tekintünk fel reá és kérjük személyére, szeretteire, munkájára és minden irányú fáradozásaira Istennek segítő kegyelmét és gazdag áldását. Ad multos annos!

3. Nagy örömmel és boldog megnyugvással veszi tudomásul egyházmegyei közgyűlésünk, hogy a mai világtörténelmi nevezetességű időkben Istennek magyar nemzetünk megmaradását, sorsának biztosítását és boldogabb jövőjének eljövételét munkáló megváltoztathatatlan érvényű örök akarata főméltósága nagybányái vitéz Horthy István Kormányzóhelyettes Urunk személyében állított segítőtársat a legelső magyar ember, Isten által rendelt választott Vezérünk, Kormányzónk mellé. Bizalommal és reménykedéssel tekintünk fel reájuk és törhetetlen hittel várjuk, hogy lelkes, bölcs és Isten akarata által irányított intézkedéseik nyomában multat és jövendőt megbünhödött népünk és hazánk életére Isten dicsőségének, nemzetünk boldogulásának szebb jövendője, boldogabb korszaka virradjon.

6. Esperes jelenti, hogy az 1939. évi országos zsinaton alkotott II. t. c. 5. §. 7. bekezdésének rendelkezése értelmében elrentelt általános tisztujítás keresztülvitele érdekében a maga részéről és az egyházmegye egész tisztikara nevében bejelenti az egyházmegye közönsége által reáruházott tisztéről való lemondását. Megköszöni a megbízatásban megnyilvánult bizalmat és kéri

a közgyűlést, hogy a tisztikar újraválasztása tekintetében törvényes intézkedéseket rendeljen el.

Egyházmegyei közgyűlés esperes bejelentése alapján az egyházmegye tiszteseinek állásukról való lemondását tudomásul veszi, megköszöni az eddig kifejtett fáradozásait, megbizta a tisztikart az új választás befejezéséig az egyházmegye ügyeinek további vitelével és az egyházmegyei I. sz. szabályrendelet 1. §. A. pontjában felsorolt és ugyanott megállapított számú tiszteseknek megválasztására az egyházi törvények I. t. c. 88. §.-a értelmében 12 évi időre szóló érvénnyel a szavazást elrendeli. A szavazatok beadásának határideje 1942. évi július 1. A szavazatok felbontásával és az esetleg szükségessé váló intézkedések megtételével a szavazatbontó bizottság bizatott meg.

7. Az ungvári egyházközség kéri presbiteri és közgyűlési határozata alapján az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyását ahhoz, hogy az egyházközség tagjainak örvendetesen megszorodott lélekszámára való tekintettel a presbitérium tagjainak létszámát 16-ról 20-ra emelhesse fel.

Egyházmegyei közgyűlésünk örömmel veszi tudomásul az ungvári egyházközség tagjainak lélekszámában való gyarapodását és a kérelmét készséggel teljesíti.

8. Olvastatott a palágyi egyházközség presbitériumának kérelme, melyben államsegélyben nem részesülő nőtanítója, Tornallyay Erzsébet tanítónő részére 300 pengő egyszersmindenkori segélyt kér.

Egyházmegyei közgyűlés a palágyi egyházközség kérelme alapján Tornallyay Erzsébet tanítónő részére a palágyi egyházközség pénztárának 300 pengő kamatmentes kölcsönt utal ki az egyházmegyei segélyalapból azzal, hogy ezt a kölcsönt abban az esetben, ha a tanítónő államsegélyét megkapja, annak terhére visszatéríteni tartozik. Ha azonban az államsegély elnyerhető nem lesz, tartozik az egyházközség a segélyosztó bizottsághoz kérvényt beadni aziránt, hogy a P. Horváth M. alapítvány kamataiból nyerendő segéllyel ezt a kamatmentes kölcsöntartozását rendezhesse,

9. Olvastatott a főlisztelelű püspöki hivatal 124/1942. sz. átirata, mellyel hozzászólás végett megküldi egyházmegyénknek az 1940. évi egyházkerületi közgyűlés határozatával kapcsolatban a gömöri egyházmegye esperesének 1930/1941. sz. alatt felterjesztett javaslatát, amellyel a közteher viselés kulcsának a lélekszám alapján való megállapításánál igazságosabb meghatározása céljából az egyházközségek teherbíróképességének figyelembevételével megkészített új kiszámítási kulcsot terjesztett jóváhagyás végett az egyházkerületi közgyűlés elé. A hivatkozott gömöri javaslat értelmében az egyházközségek teherbíró képességét oly módon kell megállapítani, hogy egységesen megkészített normál költségvetésük alapján I–VII. osztályba kell sorozni az egyházközségeket. Az egyes osztályokba eső egyházközségek a községi házi tartozásokból lélekszám szerint rájuk eső járulék-
nak az I. osztályban 180, a II.-ben 160, a III.-ban 140, a IV.-ben 120, az V.-ben 80, a VI.-ban 60 és a VII.-ben 40 %^o-át fizetnék. A beterjesztett javaslat szerint az egyházközségek 4 %^o az I–II, 12 %^o-a a VI–VII, a többi része egyenlő arányban a III–V. osztályba volna sorozandó. A javaslat szerint így egy 606 pengős járulék helyett 651 pengő folyna be (ami k. b. 8 %^o-os számítási hibának felelne meg).

Egyházmegyei közgyűlés a maga részéről feltétlenül kívánatosnak tartja az egyházfőhatósági járulékoknak a jelenleg érvényben levő, csupán a gyűlékezetek lélekszámán alapuló kiszámítási kulcsa helyett igazságosabb alapon való szétosztását, de mégsem fogadhatja el változtatás nélkül a gömöri egyházmegye esperese által beterjesztett javaslatot: Miután

1. nem lehet megbízható képet nyerni az egyházközségek teherbíró képességéről csupán az egyházközségek normál költségvetése alapján. Véleményünk szerint számításba kell venni a költségvetés mutatkozó feleslege, vagy hiánya mellett a következő körülményeket is:

a. van-e az egyházközségnek ingatlan vagyona, vagy minden közterhet csak kivetésből fedeznek?

b. fizetnek-e az egyházközség tagjai rendes évi egyházi adót a költségvetés egyensúlyának biztosítására, vagy csak szükség esetén történik kivetés csupán a közterhek viselésének fedezése céljára, vagy

esetleg csak abban az esetben, kell kivetést csinálni, ha az egyházközség pénztára átmenetileg nem tudja fedezni a járulékokat?

c. Milyen anyagi viszonyok között élnek az egyházközség fagjai? Ebben a tekintetben irányadóul szolgálhat az általuk fizetett állami és egyéb adók az egyháztagokra eső összegének középarányosa.

2. Az osztálybasorozás kulcsát sem tartjuk megfelelőnek. Véleményünk szerint bőségesen elég öt osztályba elkülönítés. A százalékarány tekintetében pedig 180, 150, 100, 75 és 50 százalékos arány igazságosabbnak látszik, mint az, amit a javaslat felsorol, ahol a kivetés száz százalékos teherviselést nem ismer, hanem a normálnál vagy nagyobb mértékben terheli az egyházközségeket, vagy egészen minimális terhet ró rájuk.

3. Ezek szerint a normál költségvetés összeállításánál az egyházközség közszükségleteire kivetett egyházi adót a költségvetés fedezete gyanánt szerepeltetni nem lehet.

Egyházmegyei közgyűlés megbizza a pénztárost hogy a f. évi számvevőszéki ülés elé a fenti irányelvek alapján megkészített katasztert terjesszen be és javaslatát a számvevőszék javaslatával együtt terjessze a legközelebbi egyházmegyei közgyűlés elé.

10. Az ungvári egyházközség presbitériuma bejelenti, hogy az egyházközség tulajdonát képező Cserjés nevű 2 k. hold 968 négyszögöl területű, radvanci határban fekvő ingatlanát a Felsőmagyarországi Hitelbank R. T.-nak 1941. szeptember 17.-én hozott határozata alapján eladta. Az adásvételi szerződést, melynek értelmében az egyházközség az ingatlanért 15,000 pengőt kap, a vevő bank igazgatójával az egyház előjárósága meg is kötötte és a presbitérium is megerősítette. Kéri ezen adásvétel jóváhagyását.

Egyházmegyei közgyűlés a kérelmet a betérjesztett iratok alapján csak azon esetben teljesíti, ha az egyházközség a törvény által előírt követelményeknek minden tekintetben megfelelő beadvánnyal egészíti ki. Eszerint 1. a presbitériumi gyűlés jegyzőkönyvében feltüntetendő, hogy a határozat hozatalánál

jelenvolt presbiterek előtt az adásvétel tárgyában rendeltetett-e el szavazás? 2. Névszerint és kik szavaztak a javaslat mellett, vagy ellene. 3. A presbiteri határozat kiegészítendő olyan egyházközségi közgyűlési határozattal, amely azt jóváhagyja és külső formájában is megfelel a törvényes előírásoknak. 4. Benne kell lenni a jegyzőkönyvben az adásvétel megokolásának, hogy miért akarja ingatlanát eladni most, amikor semmiféle ingatlan elidegenítése nem kívánatos és ez a körülmény legelsősorban az egyházi ingatlanok elidegenítése terén nem téveszthető szem elől. 5. Benne kell lennie a jegyzőkönyvben annak a célkitűzésnek, hogy miképpen akarja felhasználni az egyházközség az adásvételből befolyó pénzüsszeget hogy történt-e egyidejűleg intézkedés arról, hogy az elidegenített ingatlan értékének megfelelő más ingatlant vásároljon az egyházközség amia jelen idők valutaviszonyai mellett legelsősorban meggondolandó. 6. Nem hiányozhatik a jegyzőkönyvből annak a feltüntetése, hogy ki van-e kötve az ideiglenes szerződésben ez a körülmény, hogy az adásvétel érvénye az egyházi főhatóságok jóváhagyásától tétetett függővé. Mind ezen törvényszerű jóváhagyási feltételek betartása és a beadványnak a fentiek szerint való kiegészítése után az egyházközség beadványát az esperesi hivatal fogja jóváhagyó záradékkal ellátni és megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elébe felterjeszteni.

11. A XVI–XXII. sz. esperesi körleveleket egyházmegyei közgyűlés
tudomásul vette.

12. Jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére az elnökségen és a jegyzői karon kívül a közgyűlés Ungváron lakó tagjai kéretnek fel.

Meghitelesített Ungváron 1942. évi április 23.-án.

Ujlaki Sándor esperes, Nyomárkay Sándor e. m. gondnok,
Kőmives Sándor, Dr. Csomár Zoltán.

Jegyezte az összes jegyzőkönyvi pontokat Kőmives Sándor papi főjegyző.

AZ UNGI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

UNGVÁRON, 1942. ÉVI OKTÓBER HÓ 8.-ÁN TARTOTT ÉVI
RENDES KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen voltak :

Ujlaki Sándor esperes, Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok, mint elnökség.

Dr. Magda Sándor tb. püspök.

Kőmives Sándor lelkészi főjegyző, Juhász Imre, Gencsy Béla, Györke Endre és Kása Ferdinánd lelkészi, — Dr. Kiss Bálint Sutka Kálmán, Köszörü Károly, Dr. Nagy Kálmán és Dr. Bényei Zoltán világi tanácsbírók.

Koncz Gyula világi főjegyző, — Dr. Csomár Zoltán és Nagy József lelkészi, Móré Gábor és Izsó Gyula világi aljegyzők.

Dr. Sutka László ügyész.

Ónody Géza, Kormos Gerő és Orémus Kálmán tanítóképviselek.

B. Krizsán József, Mitró István, Király Zoltán, Tárczy Dániel, Gönczy Pál, Balogh Sándor, Ruzska Elek, Csomár Géza, Pataky Menyhért, Kovács Bertalan, Abary István, Kormos Andor, Bellágh Barna, Gecse Endre, Tárczy Gyula, Papp Géza, Bodnár Lajos, Varga József, Kecskeméthy Lajos. Gaál István, Jós-vay Dénes, Csatlós Sándor lelkészek,

Magda Barna hitoktató lelkész, Ruzska Zsigmond, Gönczy Miklós, Csatlós János, Papp Zoltán. Barra Zoltán és Csörgő Bertalan segédlelkészek.

Badó Ferenc tisztaásványi. Szanyi György csapi, Szanyi F. János nagydobronyi, Halász Sándor eszenyi, Barta János szalókai, Ádám János kistráti, Benkő Ferenc kiscegyőci Thury Nagy Sándor ungvári, Gazdovics György jenkei, Tóth József nagyberznai, Csikós János perecsényi, Kosztrej Mihály sárosmezői,

Katkó György szürtei, Éles Albert nagyszelmenci, Szanyi János palágyi, Sándor Imre kisdobronyi, Balázs Bertalan ungtárnóci, Nyisztor Pál bátfai, Vályi Kálmán vajkóci, Szombathy András csongori, Nyisztor Ferenc bajánháza, Nagy Gyula vajáni, F. Balogh János mokcsakerézi, Köblös Sándor ungyarádi, Szabó Kálmán ungcsepelyi, Kiss Kálmán nagykaposi, Csatlós István bési, Sipos Sándor iskei, Badó J. József tisztaágteleki egyházi képviselők.

13. Közének és bibliaolvasás után esperes a következő imádsággal kérte Isten segedelmét a gyűlés munkájára :

Lectio: Zsolt. 79 r. 5. 13. v.

Isten! Gondviselő Édes Atyánk! A Te bűnösökön könyörülő irgalmadat, gyermekeidet boldogító atyai szereteted bajokból kimentő, but-bánatot feledtető s öröme fordító szabadításodat ezeriziglen megtapasztaltuk! . . . Édes Megváltónk bűnösökért kiomlott drága vére, Anyaszentegyházunk, magyar nemzetünk küzdelmes élete, hirdetik nekünk a Te csodadolgaidat, megtartó hatalmadat és könyörülő szeretetedet!

Óh tudunk-e eléggé hálásak lenni, Irántad ily sok jeleiért a Te atyai voltodnak?! . . . Meghatottságunkban könnyű csordul az orcánkra, óh mert érdemünk felett jó vagy hozzánk most is, mikor lángokban áll széles e világ és mindenfelé üszkös romok jelzik a szörnyű pusztítás nyomait, minket megkiméltél e rettenetességektől, megkimélted hajlékainkat a pusztulástól, kenyértermő barózdáinkat dúló ellenség tiprásától s mindnyálunkat a földönfutó bujdosás borzalmas nyomorától! . . . Hála legyen Neked irántunk megmutatott nagy szerelmedért! . . . Isten, édes Atyánk! A vihar még nem ült el, gyilkos villámai rémes dörrenésekkel reszkettetik a földet, rombolva, pusztítva, életeket oltva! . . . Még nem tudhatjuk, mi sors vár reánk s drága nemzetünkre? . . . Óh jaj! okunk van nekünk is rettegni haragod büntető vészsejétől! Bűnösök vagyunk! Rendeléseidet áthágjuk, szent Nevedet káromoljuk, Házadat kerüljük, egymást nem szeretjük! Könyörülő Isten! könyörülj meg rajtunk! „Segíts meg benünket, szabadító Istenünk, a Te nevednek dicsőségéért, ments meg minket és bocsásd meg vétkeinket a Te nevedért! . . . Ne mondhassák a pogányok: Hol az ő Istenök! ” Hisz „Megbűnhődte már e nép a multat s jövődöt! ” . . . Itéletednek rémséges jelei rázzanak fel, térítsenek Hozzád és Te „Siess felénk irgalmasságoddal, mert megnyomorodunk nagyon!” . . . Anyaszentegyházunk és drága

Nemzetünk, élet–halál harcát vivó szegény magyar Hazánk iránti égő szerelemmel töltsd be a szivünket, hogy tudjunk Éretők dolgozni, harcolni, buzgón imádkozni! . . . „Fizess meg szomszédainknak, hétszeresen a gyalázatért, a mellyel illettek Téged, óh Uram!” Azoknak a hős fiainknak, akik a legendás hirű ősök halált megvető bátorságával küzdenek, akik vért s életet áldoznak, hogy éljen tovább is a nemzet e Hazán, add a Te erődet hogy a tengernyi ellenség felett győzedelmet vehessenek s legyen drága vérőknek hullása szent magvetés egy boldogabb jövőre! . . . Utánuk kesergő s értök imádkozó Szeretteiket vigasztald, erősítsd! . . . Jusson Elődbe a foglyok könyörgése, karod erejévei tartsd meg a halálnak e fiait! . . .” Áldd meg országgyarapító Vezérünket, bölcs Kormányzónkat, hogy sulyos megpróbáltatásait, atyai szivének vérző sebeit, feledtesse, gyógyitgassa népe szeretete, küzdő Országának fényes győzedelme!! . Hősként elesett Fiának, Nemzetünk s Egyházunk méltó büszkeségének és jövő reménységének – porbahult virágának – áldott emlékét zárd mélyen szivünkbe!! . Áldd meg mindazokat, akik az életemésztő sulyos feladatok között Nemzetünk gondját lelkükön hordozzák, vészes habok közt hányatott hajóját hiven kormányozzák! . . . Áldd meg nemzetünknek minden igaz fiát! . Áldd meg Anyaszentegyházadat, mi szent Sionunkat, ennek őrállóit, gyülekezeteit, nagyjait, kicsinyeit, hogy „lehessünk a Te néped és a Te legelőd nyája” s hálát adjunk Neked s nemzedékről nemzedékre hirdessük a Te dicsőségedet! . . . Áldd meg mostani egybegyülésünket, add az igazságnak és szeretetnek lelkét tanácskozásainkhoz, hogy áldás fakadjon azokból gyülekezeteinkre és dicsőség szent Nevedre! Ámen.

14. A megnyitó imádság után Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok gyűlést megnyitó beszéde következett:

Nagytiszteletű Egyházmegyei Közgyűlés!

Gróf Széchényi István halála alkalmából 1860 évben irta Arany János a következő sorokat:

„Egy szó nyilallott a hazán keresztül

Egy röpke szóban annyi fájdalom

Éreztük, a mint a föld szive rezdül . . .”

Valóban éreztük mi is, mikor eltemettük főméltóságú Kormányzóhelyettes Urunkat, mintha megrendült volna alattunk a föld,

Nemcsak dolgozó ember volt ő, a ki megismerte a munkának minden nehézségét, a ki kétkézi munkával dolgozott mérnöki oklevele mellett a magyar és amerikai Ford gyárban, a ki nem csak gazda volt a kenderesi birtokon, ahol megismerte a mezőgazdaság és termelés tudományát is, hanem sokkal több volt ennél.

A nemzet reménysége volt. . . Az országnak hittel szerzett és várakozó reménysége, aki a legendás apa után átveszi majd az ország kormányzásának végtelen gondját. A nemzet reménysége volt, mert nemcsak a szive volt csordultig arany, hanem minden felkészültsége arra predesztinálta, hogy vezetőnk, vezérünk és államfőnk legyen.

Sajnos, a Gondviselő másképen döntött. Nemzetünk és református Egyházunk reménységéből a keleti háboru legnagyobb hőse, – és a magyar nemzet Ikarosza lett. . .

Örökös gyász borult halálával nemzetünkre és árva magyar ref. Anyaszentegyházunkra. Gyászunknak adjunk kifejezést félpercnyi felállásunkkal mi is.

Megboldogult Kormányzóhelyettesünk fővédnöke volt az épülendő Darányi Kálmán diákháznak is. Ténykedéseiből úgy látszik, tisztában volt azzal, miszerint a *nemzet jövője, boldogulása és fejlődése*, az ifjuság gondos neveléséhez és okos öntudatos lelki irányításához van kötve.

Amilyen az ifju nemzedék, olyan lesz a nemzet jövője.

A német birodalom nem azt példázza-e nekünk, hogy nemzeti öntudattal, önfegyelemmel párosult szorgalommal csodát tehet az ifju nemzedék.

Nekünk sem szabad Ntű. Egyházmegyei Közgyűlés, mint sajnos eddig cselekedtük kicsinyes szűkkeblűséggel, felületes kézlegyintésekkel elintézni olyan kérdéseket, melyektől ifjuságunk kvalitása függ.

Az egész magyarság egyik legfontosabb sorskérdése ma az ifjuság ügye.

A nemzet, az egyházak és az ifjusági mozgalmak egységes nevelői munkájától függ az ifjuság által megépítendő magyar jövő. Ma nemcsak a fronton, de itthon is meg kell nyerni a csatát! Kérdés, hogy a mai ifjuságtól úgy, a mint van valóban várhatjuk-e a magyar holnap megépítését? Alkalmas-e a reá váró nagy feladatokra?

Egyházmegyei közgyűlésünkön is szóba jött többször az utóbbi időben ifjuságunk korszerű nevelésének ügye, de mert némi anyagi áldozatot igényelt, jobb időkre halasztottuk.

Egyik tavaszi egyházmegyei értekezletünkön komoly megbeszélés tárgyává tettük, sőt határoztunk is oly formán, hogy középiskolás növendékeink részére internátus szervezésének előkészítése céljából bizottságot választottunk, melynek én is egyik szerény tagja vagyok. Megbízott továbbá az értekezlet engem, hogy lépjek érintkezésbe Dr. Korláth Endre ny. főispán úrral Drugeth téri házának megvétele céljából. Én e megbízatásnak eleget is tettem, de a szóban forgó ház ára – sajnos – túlhaladja anyagi erőinket, sőt megvétel esetén használatba vehetőségét is problematikussá teszi lakói kilakoltatásának a nehézsége. Eladási ára 170.000 pengő s ebből csak 7.000 pengő amortizációs a többi mind rövid lejáratu kölcsön.

Legjobbnak látnám azért, ha egyelőre alkalmas házat bérelhetnénk internátus céljaira, melyet lakóktól mentesen vehetnénk át. Ebben az ügyben minden lehető t meg fog tenni a bizottság s azon leszünk, hogy a jövő iskolai évben már internátus várja Ungváron ref. középiskolás ifjuságunkat.

Reméljük természetesen, hogy egyházmegyénknek minden egyházközsége – erejéhez mérten – segítségünkre lesz a be rendezés és élelmezés tekintetében.

Nt. Egyházmegyei Közgyűlés! Csak a vak nem látja, hogy Magyarországon az ellenreformáció tervszerű diplomáciával folyik. Minden közéleti pozícióból igyekeznek róm. kath. testvéreink bennünket háttérbe szorítani, a reverzális téren folytatott erőszakoskodásaikkal pedig jövő reménységeinktől akarnak megfosztani.

Örömmel tapasztalom, hogy lelkipásztoraink fokozottabb éberséget kezdenek tanusítani. Boldogan és büszke önérzettel hallottunk Nt. Elnöktársammal a pataki theologiai tanárok dicséretét egyházmegyénk papságáról. Azt a magasztaló elismerést, hogy a legközelebbi egyházkerületi konferencián a kerület papságai között egyházmegyénk papsága kimagaslott korszerű lelkészi dolgokban való jártasságával és ezek iránt való érdeklődésével. Hathatós segítséget nyújt lelkészeinknek az egyházmegyénkben érvényben levő, Dr. Kiss Bálint világi tanácsbíró úr által szerkesztett, egyházhatóságilag jóváhagyott egyházfegyelmi szabályrendelet.

Akadnak azonban lelkipásztorok, a kik – sajnos – még ma sem ébredtek öntudatra a pásztorálás terén. Tudomásom van ugyanis arról, hogy egy lelkipásztorunk megengedi, hogy gyülekezete — törvényeink ellenére — egyházgondnokul oly egyént válasszon, a ki kárunkra adott reverzálist. Sőt egyik másik megesket a templomban oly házaspárt is, a kik gyermekeiket más felekezet részére ígérték oda.

Felkérem a lelkész, tanító, presbiter és gondnok testvéreimet fokozottabb gondosságra, felelősségre és református öntudattal formáló lelki munkára. Ugy fényljék mindnyájuknak világosságuk, hogy mások is lássák azokat és kövessék. Egyben felkérem kántortanító testvéreimet, hogy énekelni szerető református híveinket gyűjtsék össze minél gyakrabban ének tanulásra s az énekkart minden egyházban alakítsák meg, s ha ez bármely oknál fogva lehetetlenségnek bizonyulna, akkor legelőbb iskolás gyermekkart alakítsanak. Tisztelettel kérem a Nt. Egyházmegyei Közgyűlést, hogy ezt fegyelmi büntetés terhe alatt ismét rendelje el s az egyházlátogatóság által szigoruan ellenőriztesse.

Nem mulaszthatom el megemlíteni, hogy egyházkerületünk főgondnoka Farkasfalvi Farkas Géza 10 éve, vagyis 1932. okt. 12.-óta áll a tiszáninneri egyházkerület élén.

Az egyházkerület és a sárospataki főiskola felfelé ívelő fejlődésében oroszlanrésze volt. Különbön hihetetlen akaraterő, elvhűség, meggyőződéséhez való ragaszkodás, a célok elérésében törhetetlen buzgóság jellemzi őt. Adja Isten, hogy a még előtte álló évtizedek se lankasszák meg buzgósága szárnyait!

Nagyon szép és illő dolognak tartanám, hogy e. m. közgyűlésünkön időnként rövid emlékbeszédben bucsuznánk el azoktól a lelkész, tanító és világi testvéreinktől, a kikkel munkálkodtunk s a halál elragadta őket tőlünk. Ez más egyházmegyékben szokásban van, régen nálunk is gyakorolták elődeink.

Lehetetlen meg nem emlékezni arról a szép lelki ébredésről tanuskodó aratási ünnepélyről, melyet csicséri lelkésztestvérünk rendezett 7 szomszédos gyülekezettel egyetemben. Vajha példájukat követné a többi gyülekezet is. Ez az alkalom az, mely a falusi hívek lelkét legjobban megkapja!

Legutoljára hagytam azt, a mit legelőször kellett volna említenem t. i. az egyházmegyei tisztújítást,

Az egyházmegyei tisztesekre beadott s július 9.-én felbontott szavazatok tanúsága szerint az e. m. gyülekezetei szép egyetértéssel választották meg a tisztviselőket, bár egyesek erőszakos, sőt autonómiánkat is megsértő eszközökkel igyekeztek egyházmegyénk hagyományos egységét megbontani.

Mi, a kiket az egyházmegye presbitériumainak szavazata vezetésre rendelt hálás szeretettel köszönjük meg a belénk helyezett bizalmat és igérjük, hogy ezt a nagyrabecsült bizalmat tőlünk telhető hűséggel és az egyházmegye fejlődése, virágzása érdekében kifejtett önzetlen munkálkodásunkkal igyekszünk meghálálni.

Üdvözlöm az egyházmegyei közgyűlés megjelent tagjait és jelen gyűlésünket megnyitom.

15. Közgyűlés a fenti névsor szerint megalakult. A közgyűlés alkotó tagjai igazoltattak.

A gyűlésről távolmaradt Dr. Bakos István ügyész elmaradását katonai szolgálatra történt behívása igazolja. Igazolásra szólíttatnak Dévay József, Kiséry Béla, Bittó Béla lelkészek és Tiszasalamon, Nagygejőc, Korláthelmecc, Bező, Ungpinkóc, Gállocs, Minaj és Csicser egyházközségek.

16 A tárgysorozaton szereplő fegyelmi bírósági ügy letárgyalására déli 12 óra állapíttatik meg.

17. Olvasatott a néhai Főméltóságú Kormányzóhelyettes Ur titkári hivatalának az Ungi Református Egyházmegyéhez intézett következő levele: „Kormányzóhelyettes Ur Ő Főméltósága az Ungi Református Egyházmegye rendkívül! közgyűlése alkalmából előterjesztett hódolatáért köszönetét méltóztatott kifejezni. Budapest 1942. évi május hó 20.-án.”

Közgyűlés a levelet hódolattal veszi tudomásul.

18. Olvasatott főtiszteletű Dr. Enyedy Andor püspök urnak egyházmegyénkhez intézett következő három levele:

„Kormányfőtanácsosi kiténtetésemnek a munkám iránt megnyilvánult legnagyobb elismerés mellelt az volt a legnagyobb ajándéka, hogy mindenfelől körülölelt a szeretet együttérzése és elismerése egyttal biztatása és bátorítása. A szeretet megnyilvánítása között mindenestre a legdrágább nekem szülőföldem egyházmegyéjének az az üdvözlése, amelyben a testvéri összetartozásnak azt a melegét éreztem meg, amit én is táplálok szülő vármegyém minden lakója, elsősorban természetesen hittestvéreim

és lelkésztársaim iránt. Hálás köszönetemet fejezem ki ezért a jóleső megemlékezésért és ígérem, hogy amíg Isten e földön éltem, mindig hálás szeretettel fogok az ungi egyházmegyének szolgálni, bölcs vezetőiért és alkotó tagjaiért imádkozni. Köszönetemnek az egyházmegye előtti tolmácsolását és tudomásul vételét kérve, maradok tiszteletteljes üdvözlettel, testvéri szeretettel. Miskolc, 1941. október 7. Enyedy Andor.”

„Nagytiszteletű Egyházmegyei Elnökség! Az ungi egyházmegye rendkívüli közgyűlésében nagytiszteletű Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok ur kedves szavakkal, meleg szeretettel emlékezett meg rólam. Tudom, hogy nehéz körülmények között és rendkívüli időben bizta rám a mindenható Isten ennek az egyházkerületnek a vezetését, de ha Ő rám bizta, hiszem, hogy minden nehéz szolgálatomban és munkámban meg is fog segíteni engem. Köszönöm a felémsugárzó bizalmat és kérem a Nagytiszteletű Elnökséget, hogy ragaszkodásomról, szeretetemről biztosítsa szülőföldem egyházmegyéjének közgyűlését. Kérem a mindenható Istent, hogy áldja meg minden munkájukat az ő gazdag áldásával. Fogadja Nagytiszteletű Egyházmegyei Elnökség testvéri köszöntésemet. Miskolc 1942. május 12. Dr. Enyedy Andor püspök.”

„Nagytiszteletű Esperes Ur! Ung megyéhez és az ungi egyházmegyéhez mindig hű szívem örömeivel üdvözlöm Esperes Urat az ujonnan megválasztott egyházmegyei tisztikar élén, sőt kérem üdvözetemet alkalomadtán az egész új tisztikar előtt tolmácsolni. Isten segítse kedves Esperes testvéremet és az új tisztikart arra, hogy az anyaegyházba újra betagolt ungi egyházmegyét s az anyaország közösségébe visszajutott drága véreinket tudjak mindjobban beiktatni és bevonni nem csupán a magyar haza és a magyarországi református egyház, hanem az Isten örökkévaló országának lelki közösségébe is. Testvéri szeretettel: Miskolc 1942 augusztus 13. Enyedy Andor püspök.”

Közgyűlés tisztelettel veszi tudomásul főtiszteletű Dr. Enyedy Andor püspök ur kedves sorait és hálás szeretettel köszöni meg szeretetteljes üdvözlését.

19. Olvastatott az egyházmegyei szavazatbontó bizottságnak 1942. évi július 9.-én Ungváron tartott üléséről felvett jegyzőkönyve, amely szerint az esedékessé vált tisztújítás alkalmából beadatott 35 szavazat 61 egységértékkal. Szavazatot nem adott Pinkóc és Tizasalamon egyházmegyei ügyészre. Esperesi állásra

kapott Ujlaki Sándor 61 szavazatot, egyházmegyei gondnoki állásra Nyomárkay Sándor 45, Köszörü Károly 16 szavazatot. Lelkeszi tanácsbiroul Kőmives Sándor 57, Juhász Imre 53, Gencsy Béla 52, Györke Endre 47, Kása Ferdinánd 41, Balogh Sándor 22, Bodnár Lajos 10, Király Zoltán 10, Ruszka Elek 6, Gaál István 5 és Papp Géza 2 szavazatot. Világi tanácsbiroul Dr. Bényei Zoltán 61, Dr. Nagy Kálmán 61, Sutka Kálmán 59, Dr. Kiss Bálint 58, Köszörü Károly 45, Fodor Béla 9, Árvay György 4, Szabó József 3, Egry Ferenc és Dr. Leskovits István 2–2, Izsó Gyula 1 szavazatot. Lelkeszi főjegyzőül Kőmives Sándor 49, Dr. Csomár Zoltán és Gaál István 6–6 szavazatot. Világi főjegyzőül Koncz Gyula 52, Fodor Béla 4, Izsó Gyula 3 és Dr. Pálóczi Horváth Endre 2 szavazatot. Lelkeszi aljegyzőkül Nagy József 52, Dr. Csomár Zoltán 51, Papp Géza 6, Gaál István 5, Király Zoltán 4, Gecse Endre 3 és Gencsy Béla 1 szavazatot. Világi aljegyzőkül Móré Gábor 50, Izsó Gyula 47, Dr. Pálóczi Horváth Endre 14 és Dr. Szabó Aladár 11. szavazatot. Egyházmegyei ügyészül Dr. Bakos István 58 szavazatot. Tanítóképviselőkül Kormos Gerő 58, Ónody Géza 45, Orémus Kálmán 44, Bán János 16, Pápay István 15, Tóth Miklós és Szanyó Sándor 2–2 szavazatot nyertek.

Egyházmegyei közgyűlés megállapítja, hogy a beadott érvényes szavazatok abszolút többségét elnyerték és így 1942–1954.-ig terjedő időre megválasztottak Ujlaki Sándor esperes, Nyomárkay Sándor egyházmegyei gondnok, Kőmives Sándor, Juhász Imre Gencsy Béla, Györke Endre és Kása Ferdinánd lelkeszi, Dr. Kiss Bálint, Sutka Kálmán, Köszörü Károly, Dr. Nagy Kálmán és Dr. Bényei Kálmán világi tanácsbírák. Kőmives Sándor lelkeszi főjegyző, Koncz Gyula világi főjegyző, Dr. Csomár Zoltán és Nagy József lelkeszi, Móré Gábor és Izsó Gyula világi aljegyzők. Dr. Bakos István ügyész. Ónody Géza, Kormos Gerő és Orémus Kálmán tanítóképviselők.

20 A megválasztott tisztikar ujonnan választott tagjai a hivatali esküt a közgyűlés színe előtt letették.

Az újra megválasztott tisztikar helyét elfoglalja és a közgyűlés munkálkodásukra Istennek áldó és segítő kegyelmét kéri.

21. Papi főjegyző jelenti, hogy Dr. Bakos István egyházmegyei ügyész katonai szolgálatra történt behívása következtében, addig is, amíg az egyházi törvények rendelkezése értelmében a gyülekezetek szavazatai alapján másik egyházmegyei ügyész is választható lenne, már a jelen gyűlés tartamára is szükséges egyházmegyei ügyész választása.

Közgyűlés egyhangú felkiáltással Dr. Sutka László nagykaposi ügyvédet választja meg egyházmegyei ügyészül és e választás érvényének szankcionálására határozatilag kimondja, hogy az egyházmegyei szabályrendelet ide vonatkozó intézkedéseit oly módon változtatja meg, hogy tisztikarába két ügyészt kíván beválasztani és a második számú ügyészi állás betöltésére f. év december 1.-re a szavazást elrendeli. Az ideiglenesen megválasztott Dr. Sutka László ügyész a hivatali esküt leteszi és helyét elfoglalja a tanácskozási asztal mellett.

22. Az általános tisztújítással kapcsolatban a közgyűlés megválasztja a következő egyházmegyei tiszteseket és megalakítja a következő bizottságokat :

Megválasztottak : egyházmegyei számvevőül : Bodnár Lajos, könyvtáros és levéltárosul : Gönczy Miklós,

Az egyházmegyei tanács tagjaiul 1 évre, rendes tagok : esperes, gondnok, Dr. Magda Sándor, Kőmives Sándor, Gencsy Béla, Györke Endre, Dr. Kiss Bálint, Dr. Bakos István, Dr. Nagy Kálmán, Dr. Bényey Zoltán. Póttagok : Kása Ferdinánd, Dr. Csomár Zoltán, Köszörü Károly és Sutka Kálmán.

Az egyházmegyei szabályrendelet által meghatározott időre az egyházlátogató bizottságok tagjai : I. Ujlaki Sándor, Bellágh Barna, Koncz Gyula. II. Kása Ferdinánd, Kecskeméthy Lajos, Köszörü Károly. III. Juhász Imre, Pataky Menyhért, Móré Gábor. IV. Györke Endre, Papp Géza, Dr. Bényey Zoltán. V. Dr. Csomár Zoltán, Csatlós Sándor. Sutka Kálmán. VI. Nagy József, Tárczy Gyula, Dr. Nagy Kálmán. VII. Gencsy Béla, Gaál István, Dr. Kiss Bálint.

Lelkészjelölő és minősítő bizottság : esperes, Dr. Kiss Bálint, Kőmives Sándor, póttagok : Györke Endre, Köszörü Károly.

Építkezési bizottság : esperes, ügyész, Kőmives Sándor és Koncz Gyula.

Könyvtárbizottság : Kőmives Sándor, Dr. Csomár Zoltán, Dr. Bakos István, Gönczy Miklós.

Közalapi és nyugdíjintézeti bizottság : esperes, gondnok, pénztáros, ügyész, Köszörü Károly és Gencsy Béla.

Egyházmegyei Lelkész és Tanítóegyesület : Elnök Gencsy Béla, alelnökök Király Zoltán és Kormos Gerő, titkár Gaál István, jegyzők Bellágh Barna és Orémus Kálmán, pénztáros Kőmives Sándor.

Missziói bizottság : esperes gondnok, Gaál István előadó, Király Zoltán, Dr. Nagy Kálmán, Bellágh Barna, Orémus Kálmán.

Számvevőszék : esperes, gondnok pénztáros, ügyész, számvevő, Juhász Imre és Dr. Kiss Bálint.

Segélyosztó bizottság : esperes, gondnok, ügyész, pénztáros, Dr. Kiss Bálint, Sutka Kálmán, Gencsy Béla, Ónody Géza.

Szavazatbontó bizottság : esperes, gondnok, a jegyzői kar, valamint a közgyűlésnek Ungváron, vagy Nagykaposon lakó tagjai.

Tanügyi bizottság : Elnök és előadó Dr. Csomár Zoltán, tagok az iskolafelügyelők és a hitoktatási felügyelők.

Ungi Segélyegylet. Vezető : Kőmives Sándor ellenőrök : Koncz Gyula, Bodnár Lajos, Juhász Imre és Dr. Bakos István.

23. Az általános tisztujtással kapcsolatban egyházmegyei pénztárosul, valamint országos közalapi és országos lelkeszi nyugdíjintézeti pénzkezelőül

egyhangu felkiáltással Kőmives Sándor vajáni lelkész választatott meg.

24. Olvastatott a következő esperesi jelentés :

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés !

Még mindig dul a rettenetes világvihar, pusztítva, rombolva drága értékeket, kioltva a még drágább emberi életeket !
„Repül a nehéz kő, ki tudja hol áll meg, kit hogyan talál meg !?”
Mikor jön el végre a várva-várt béke és mit hoz a béke ? . .

Életet, vagy halált, vagy halálnál is szörnyűbb életet?! . Szebb jövőt hoz-e ránk, drága Nemzetünkre, vagy jön a „nagyszerű halál” és nem él majd többé nemzet e Hazán?! . . De ne is kérdezzük most ezeket!! Háború van, harcolnunk kell!! . . Fenyegetik nemzeti létünket, álljunk elébe a fenyegető vésznek! El akarják rabolni hitünket, lerombolni szent templomainkat, feladni békés otthonainkat, verjük vissza az istenteleneket!! . Ne azt kérdezzük, kutassuk, hogy mi lesz, hogy lesz, hanem, hogy mit tegyünk, hogy jó végre menjen minden! . . . Álljunk oda a bástyákra és kijelölt őrhelyeinket el ne hagyjuk, a ránk váró feladatokat híven teljesítsük, mindenki azon a helyen, abban a hivatáskörben, ahová nemzete, anyaszentegyháza boldogabb jövődjére parancsolja! . És ne féljünk: az igazán küzdő megkoronáztatik, az Isten ügye el nem tiportatik, ha a Sátán minden hada ellene támad is! . . És mindenek felett imádkozunk! Imádkozunk buzgón, lélek szerint, hogy segítsen, vezessen, diadalra vigyen a Királyok Királya, a mindenható Isten! . . Imádkozunk dolgozva és dolgozunk imádkozva! . . Ma mindenkinek többet kell imádkoznia, hogy többet tudjon dolgozni is! Hogy le tudja szállítani igényeit, viselni tudja a nélkülözéseket is, hogy tudjon önzetlen és áldozatkész lenni, ugyanannyira, hogy még élete se legyen drága, ha hazánk, nemzetünk érdeke úgy kívánja! . . Ennek a világháborúnak van egy láthatatlan frontja is, a melynek szilárdságától függ a többinek, a harctérnek, a munka—frontjának is ereje, megingathatatlansága, győzedelme. Ez a lelki front! . . Ez adja az erőt, a halált megvető bátorságot, az önfeláldozás hősi elszántságát a harcban küzdőknek, ez adja a kötelesség felismerés és teljesítés készségét, a nélkülözések elviselésének, a csüggedés elűzésének képességét az Isten megsegítő hatalmában, bajokból kimentő atyai szeretetében való rendíthetetlen bizodalmat! . . Ezen a fronton küzdeni, lelkeket edzeni, bizalmat erősíteni, reményt kelteni, vigasztalni, lelkesíteni, legelsősorban a mi feladatunk, az Egyház feladata! . „Vigasztaljátok, vigasztaljátok az én népemet!” hangzik felénk a felhívás! Az édesanyák, apák, gyermekek, hitvesek, övéikért aggódó, siró, imádkozó lelkét vigasztaljátok, erősítsétek! Csüggedő kishitűeket lelkesítsétek, reményvesztettek reményét újraélesszétek, a gyávát bátorítsátok, a dologtalant munkára serkentsétek, a közönyöst felrázzátok, az önzőt áldozatkészségre buzdítsátok, a hitevesztettet Istenhez vezessétek és hirdessétek

még a háztetőkről is, hogy Istenért s hazáért küzdő hősi népét Isten el nem hagyja, elveszni nem engedi, diadalra vezeti! . . . Ezt várja tőlünk, Krisztus Egyháza elválasztott, Istennek Szent Lelke által felkent munkásaitól a Haza! . . . Evangéliumi hitünk által megszentelt hazaszeretetünk, történelmünk vérvivatáros századai folyamán már többször mentette meg e Hazát! . . . Teljesítse ma is szent hivatását, hiszen jelszava volt mindig: „A Haza minden előtt!” . . . Hiszem, hogy hősokeket termel ma is a hazaszeretet szent tüzétől izzó magyar református hitünk! . . .

Itthoni kötelességteljesítésünk között legyen buzdítónk, tetteire indítónk, lelkesítőnk a harctereken küzdő drága véreinkre való szüntelen gondolás! . . . A kik mindent, a legdrágábbat, az életet is feltették a hazaszeretet szent oltárára, a kik az ősi magyar vitézség a honszeretet erényeivel felövezetten, rettenhetetlen bátorsággal küzdenek, hogy az istentelen ellenség lába ne tapodja hazánk szent földjét, hogy békességben élhessenek drága szeretteik, hogy újabb ezer évnek szilárd fundamentomát megássák, hogy, mint hajdan, nagy legyen ismét a magyar! . . . Nekik köszönhetjük, hogy itt is békésen együtt lehetünk, nekik, hogy egy általában élünk! . . . Forró hálánk szálljon feléjük és sohase rebegegünk el imát, akár titkon ajtónkat behajtva, akár gyülekezeti közösségünkben, hogy érték ne könyörögnénk, hogy a jó Isten védje oltalmazza drága életöket és vezesse őket haza bábérkoszorúban! . . . Akik életüket áldozatul adták, akik ott nyugosznak „valahol messze Oroszországban” hősi vérrel dusan ázott idegen hant alatt, azoknak emlékek legyenek áldott! . . . Árva családokra boruljon rá az Isten szerelme, nemzetünk bus könyveket törölő, segedelmet nyújtó hálás szerete! . . .

Nagy és súlyos a véráldozat, mit Nemzetünk hoz és még hoznia kell! . . . Bizony, „elhullanak legjobbjaink a hosszú harc alatt!” . . . Elhullott Nemzetünk és egyben református Anyaszentegyházunk jövő reménysége, drága gyümölcsökkel biztató legszebb virága is! . . . Akiben a lelkünk megnyugodott, Akire bizakodva nézünk, Akiben hittünk és Akit nagyon szerettünk, a hongyarapító Apának hősi fia, nagybányai vitéz HORTHY ISTVÁN, volt kormányzó helyettesünk, mint égő üstökös zuhant alá a magasságból, a magyar égboltról, honnan, mint egykor a betlehemi csillag Jézus bölcsője felé, fényével a szebb magyar jövő utját mutatni lett volna hivatott!! Letűntével sötétség borult a magyar égboltra, mély gyász nehezült a magyar szívekre, nehéz

kérdések nyugtalanítanak: Lesz-é, ki helyét méltóan betöltse, lesz-é, aki, -ha kihull jó és bölcs Kormányzónk erős kezeiből a vezéri zászló -azt kezébe ragadja, fennen lobogtassa, becsületét védje, diadalra vigye?!. Hogy mit vesztett benne a Nemzet és mit vesztettünk mi reformátusok, azt csak a jövődő fogja majd megmutatni!. A mikor fájó lélekkel emlékezünk s meg-ered szemünkből a könnyűnek árja, kérjük a jó Istent, hogy a könnyek, melyekkel Nemzetünk és Anyaszentegyházunk hű fiát siratjuk, ne legyenek előhírnökei a nagy veszteség szülte nemzeti tragédiánk feletti még nagyobb keservünknek!.. Hősi halála tanítson önfeláldozó hazaszeretetre, elvesztése feletti mély gyászunkat, drága életének áldott emlékét, valamint Főméltóságú Kormányzó Urunk és Családja iránti őszinte részvétünket jegyző-könyvünkben örökítsük meg!

Fájdalommal és nemzetünk jövője felett aggódó lélekkel kell megállapítanom azt a szomorú tényét, hogy nemzetünk élet-halál harcának idején is, a mikor minden magyarnak csak egy óhaja és egy törekvése lehet, hogy összefogva minden erőt és ledöntve minden elválasztó akadályt, egységes legyen a Nemzet a nagy erőkifejtés idején, a felekezeti türelmetlenség és elfogultság nem veszített intenzitásából, sőt ellenkezőleg egyre erősödő tendenciát mutat! Ez „actió”-nak szomorú jeleit minden téren éreznünk és szenvednünk kell! A mi aztán a legszomorubb, az, hogy valami bágyadt elernyedés tapasztalható részünkről, a mikor ez „actiók” elől mindenütt visszavonulóban vagyunk!!.. Nem lehet elfogadható érv, hogy e nehéz időkben ne gyengítsük nemzeti erőnket felekezeti harcokkal! Nem! mert ez „actiók” egyenesen nemzeti létünket támadják, amikor a legmagyarabb és magyarnak mindig megmaradó részét nemzettestünknek igyekszik gyöngíteni és nemzetünk java, szebb jövődöje követeli, hogy ne hagyjuk magunkat!!.. Ne szítsunk visszavonást, mi ne indítsunk harcot, de a hol támadnak, verjük vissza a támadást!

Ha csak a saját portáinkra fordítjuk tekintetünket, szomorúan kell megállapítanunk, hogy a hivek buzgósága, áldozatos hithűsége, anyaszentegyházunkhoz való ragaszkodása mintha veszített volna régi erejéből!.. A háborúval járó korlátozások, beszerzési és megélhetési nehézségek következtében az anyagiak vették át a vezető szerepet, ezek irányítják törekvéseinket, a magunk és mieinken való köteles gondoskodáson túlmenően is! „Mit együnk, mit igyunk, mivel ruházkodjunk?” tagadhatatlan

sulyos kérdése mellett, vajmi keveset törődtünk ma az Igével: „Keressétek mindenek előtt Istennek országát és annak igazságait és mindezek megadatnak néktek!” . . . Pedig csak a krisztusi igazság és lélek által kormányozott közellátás lehet mindenkinek kielégető, minden szükségét megenyhítő, mert csak ez szüntetheti meg a közös veszedelem lelketlen vámszedését!

A háborus drágaság súlyos gondok elé állította gyülekezeteinket is. Örömmel kell megállapítanom, hogy a hűvek a háztartás egyensúlyát, nagyobb terhek vállalásával is, fenntartani igyekeznek. Belhivatalnokaink – fizetésük a régi szinten maradván – színtén kemény tusát vivnek a tisztességes megélhetésért. A családi pótlék rendezése hozott némi javulást, azonban ez még nem jelenti a teljes megoldást. Itt említem meg, hogy ezután kongruánkat közvetlenül a VKM.-tól fogjuk kapni s hogy – hír szerint – november 1.-től felvettük az OTBA gondozottai közé. Egy nagy aggodalom leszakadt lelkünkéről nyugdíjintézeti járulékaink rendezésével és kedvező megoldásával is.

Iskoláinkban több helyen zavarok állottak elő a tanítóhiány és a tanítók szolgálata miatt. Minden lehető elköveztünk e zavarok áthidalása érdekében, azonban még mindig van olyan hely, hogy többször megismételt hirdetésre sem akadt pályázó a megüresedett tanítói állásra. Itt nincs más megoldás, mint az állami, vagy községi iskolával való kooperálás. A volt Kárpátaljai részeken még mindig fenn áll a csehszlovák uralom által teremtett az a méltánytalan és fonák helyzet, hogy a volt Szlovákiai részekről eltérően, a tanítók helyi javadalma túl magas összegre minimáltatott, ami a természetbeni járandóságok abnormálisan magas felértékelését vonta maga után, miáltal a tanítók tetemes hátrányt szenvednek. Ez ügyben felterjesztéssel élünk, de eddig semmi eredménye nincs. Tisztelettel kérem a Nt. és Ngs. Egyházmegyei Közgyűlést, méltóztatnék ez ügyben az egyházkerületi közgyűlésen keresztül, felterjesztéssel fordulni az Egyetemes Konventhez, hogy a visszás állapot megszüntetése ügyében a kormánynál közben járni méltóztatnék.

Nagyiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés! Mielőtt rátérnénk egyházmegyénk múlt évi életének ismertetésére, álljunk meg még egy pillanatra és áldozzunk hálás kegyelettel, egykori püspökünknek, boldog emlékezetű néh. Pálóczi Czinke István-nak áldott emléke előtt! . . . A legnehezebb időkben, a csehszlovák megszállás, egyházi autonomiánkat és nemzeti

létünket veszélyeztető szomorú ideje alatt, állott az élünkön, mint a Krisztusnak drága charizmákkal megáldott bátor katonája. Nemzetünk és Anyaszentegyházunk iránti forró szeretet által hevítve állta az ütések, védte ki a támadásokat, ez lángolt beszédeiben, ez vezette cselekedetében! . Még szinte fülünkbe csengenek ihletett ajkának drága Igéi, kitartást, erőt, bátorságot öntve Krisztus szorongatott nyájának szívébe! . Az Általa szerzett dicséretes és ártatlan zsoldárok örökértékű, gyönyörű verseiben élni fog emléke, míg csak él nem hal az Istent dicsőítő ének ajkainkon! . . Ez év július 17.-én adta vissza nemes lelkét teremtő Istenének. Áldott emlékét jegyzőkönyvünkben örökítsük meg! Egyházmegyénk őszinte részvétét és elhunyt feletti gyászunkat, a gyászoló családhoz intézett részvéiratban kifejezésre juttattam,

„A ki küzdött nemesen, hadd nyugodjék édesen!”

Nagy vesztség érte a testvér abauji egyházmegyét is, gondnokának, T é g l á s s y A n d r á s -nak halálával. Egyházmegyénk őszinte részvételt oszt az özvegyben, miért is tisztelettel indítványozom, hogy egyházmegyénk jegyzőkönyvi kivonat alakjában fejezze ki részvétét az abauji egyházmegye előtt.

Ezeknek előrebocsátása után legyen szabad rátérnem a szorosabban egyházmegyénket érdeklő ügyekre!

I. Személyi változások.

Az egyházi törvények vonatkozó rendelkezései értelmében a folyó évi április hó 9.-én tartott rendkívüli egyházmegyei közgyűlés elrendelte az általános tisztújítást. Az eredmény a tárgysorozat külön pontjában fog ismertetni. Indítatva érzem azonban magamat arra, hogy a megválasztott tisztikar nevében hálás köszönetet mondjak egyházmegyénk presbitériumainak azért a kitüntető és elkötelező bizalomért, a melyet irántunk megnyilvánítottak s igérjük, hogy a ránk nézve oly nagy becsű bizalomért, a nekünk adatott szerény tehetségek mértéke szerint, odaadó hűséggel, végzendő becsületos munkával óhajtunk, Isten segédelmével, viszonzást nyújtani! . . Szeretettel fogjuk szolgálni, Isten országának szent ügyét, Anyaszentegyházunk s benne szeretett Egyházmegyénk, ennek minden egyes gyülekezetének, sőt minden egyes hívünknek is virágzását, üdvét, boldogságát! . .

Azokat a nagyon tisztelt és szeretett Testvéreinket, akiket először választott el egyházmegyénk, mint hivatalosokat a szent

szolgálatra, őszinte tisztelettel és szeretettel üdvözljük, életükre és munkájukra Istennek gazdag áldását kérjük! Azoknak, akiket — magas korukra tekintettel — egyházmegyénk felmenteni óhajtott a további szolgálat terhei alól, egyházmegyénk egész közönsége nevében hálás köszönetemet fejezem ki, eddigi hűséges és nagy értékű munkájukért! Vonatkozik ez különösen Hegyi György és Kovács Dániel tanácsbíró Urakra, Akik évtizedeken, (előbbi mintegy 70 éven át) szolgálták Anyaszentegyházunk és Egyházmegyénk ügyét, nagy szeretettel, kiváló képességgel és hűséges odaadással! Tisztelettel indítványozom, hogy elismerésképpen Öket egyházmegyénk örökös tiszteletbeli tanácsbíróiul válassza meg közgyűlésünk!

Változások a lelkipásztori karban.

Tisztelettel jelentem, hogy a VKM. *Csomár Béla* tisztaásványi, *Nagy Sándor* kiscegyői lelkipásztor testvéreinket, előbbi f. évi április 1., utóbbit május 1. hatállyal, nyugdíjazta. Mindketten hiven sáfárkodtak a rájuk bízottakban, mindaddig, míg egészségök meg nem rendült s a betegség nem kényszerítette őket, hogy letegyék kezökből a fegyvert, a mellyel oly vitézül hadakoztak az Isten országának ellenségei ellen! Hűséges szolgálatuk feletti elismerésünket jegyzőkönyvünkbe jegyezzük fel, Istennek áldását kérve további életökre! Ad multos annos!

Tisztelettel jelentem továbbá, hogy a *bezői* gyülekezet *Abary István*, volt kassai h. lelkész, a sárospolyánkai *Kormos Andor*, volt oltani s. lelkész, a tisztaásványi *B. Krizsán József*, volt nagydobronyi s. lelkész, a kiscegyői *Csomár Géza*, volt vajkóc-mátyóci lelkipásztort választotta lelkipásztorául. Mind a négy választás meghívás útján történt. A megválasztott lelkipásztoroknak a concessát kiadtam, állásukat elfoglalták és abba hivatalosan beiktattattak. A választási iratok a közgyűlés elé terjesztettek, a választások megerősítése és a Főtiszteletű Egyházkerületre bejelentés céljából. Szeretettel üdvözljük új munkamezőre elhívott Testvéreinket, sokszor tövisekkel rakott és kereszteteket kínáló, de mégis gyönyörűséges utjokra, hivatásteljesítésükre a jó Istennek áldó kegyelmét, vigasztaló, erősítő és világosító Szent Lelkét kérjük! . A vajkóc-mátyóci lelkészválasztás folyamatban van.

Tanító választások.

Szives tudomásul végett tisztelettel jelentem, hogy a nagygyeji tanítói állás *Kanóc Miklós*, az ungyarádi *Rózsa Árpád*,

a veskóci *Diószeghy Jenő*, a csongori *Szombathy András* és végül a korláthelmeci *Kovács Sándor* tanító testvérekkel töltetett be. A választásokat megerősítettem. Egyházmegyénk jó reménységgel üdvözlí egyházunk veteményes kertjeinek új munkásait, felelősségteljes nehéz munkájukra s életükre Istennek áldását kéri. Tisztelettel jelentem továbbá, hogy *Sebő Béla* és *Ádám Julianna* szürtei, *Rósa Árpád* ungyarádi, *Varga Dezső bezői*, *Zöld Gizella* ungvári, *Pokorny Erzsébet* bési tanítók, illetve tanítónők rendes tanítókká minősítették s mint ilyenek egyházmegyei közgyűlésünk előtt esküt tenni tartoznak. A tényleges katonai szolgálatot teljesítő kisgejőci és zahari tanítók helyettesítésére *Rudnay Béla*, ill. *Nyitray Lajos* alkalmaztatott, utóbbi nyugalmazott lelkipásztor.

A jenkei kéttanerős iskola másodtanítói állását esperesi intézkedéssel f. évi november 1.-i hatállyal megszüntettem, mivel a tankötelesek száma annyira megkevesedett, hogy egyik tanítói állás feleslegessé vált és a tanfelügyelőség az államsegély beszüntetését helyezbe kilátásba. A szűbanforgó II. tanerőnek *Ludwigh Károlynénak* szeptember 1.-től, november 1.-ig, fizti orvosi bizonyítvány alapján két havi betegszabadságot engedélyeztem.

Segédlelkészül bekebelezését kérte két I. lelkészképesítő vizsgát tett ifjú *Timotheus*, névszerint: *Stefán Miklós* és ifj. *Körmtes Sándor*. Ideiglenesen bekebeleztem őket é. előbbi Szirénfalván, majd Nagydobronyban nyert alkalmaztatást, utóbbi egyelőre édesatyja mellett *Vajánban* teljesít szolgálatot. Végleges bekebeleztetésük jelen közgyűlésünk feladata leend. Mint Ungszülötteit s főleg, mert szükségünk van rájuk, bekebelezésre ajánlom mindkettőt, szeretettel zárjuk őket kebelünkre, jó reménységgel lévén felőlük, szent hivatásukhoz Istennek kegyelmét kérjük!

Örömmel és boldog büszkeséggel jelentem, hogy Főméltóságú Kormányzó Urunk *Komjáthy Gábor* ny. lelkipásztort, a kárpátaljai egyházmegye volt esperesét, a magyar érdemrend keresztjével, *Benkő Lajos* ny. lelkész, volt iskei lelkipásztort és *Pataký Menyhért* nagygejőci lelkipásztort signum laudissal tüntette ki. E kitüntetésekben magyar református lelkészi karunk nemzetnevelő megbecsülését látjuk, örömmel veszük tudomásul, a kitüntetteknek őszinte szívvél gratulálunk és kívánjuk, hogy legmagasabb kitüntetésüket sokáig és jó egészséggel viseljék!

A halál anyala is meglátogatott benünket: július hó 29.-én özv. *Tóth Józsefné* volt palágyi lelkészné és augusztus 31.-én *Sallay Gyula* ny. lelkész, volt nagyszelmenci lelkipásztor Testvéreinket szólította el e küzdelmes földi élet sötét tájairól, hogy ott legyen lakásuk, ahol többé nem fáj semmi, ahol az Atya ölelő karjai várják megfáradt gyermekeit. . . Emlékük legyen közöttünk áldott ! ! . .

Egyházlátogatói jelentések

Az egyházlátogató-küldöttségektől vett jelentések és a meglátogatott gyülekezetekben felvett jegyzőkönyvek alapján, – a jegyzőkönyv pontjai sorrendjében – a következőket van szerencsém tisztelettel jelenteni:

1. Az istentiszteletek vásár- és ünnep- napokon, mindenütt megtartatnak, az új liturgia mindenütt bevezettetett. Dél előtt prédikáció, délután káté, vagy bibliamagyarázat tartatik.

2. Hétköznapokon bizony nem minden gyülekezetben indul meg mindennap az Isten dicséretére hívó harang! Egyes gyülekezetekben nyárban egyáltalán nincs hétköznapi istentisztelet. Ne engedjük Testvéreim elnémulni a harangokat és ha csak ketten – hárman jönnek is, menjünk el az Ur Házába, mert elszoktatni könyű a hiveket a templomtól, ám annál nehezebb visszazoktatni !! . . A hétköznapi istentiszteletek alkalmával a legtöbb helyen bibliaolvasás is van. Csongorban a mindenregeli istentisztelet mellett, szombaton este is tartatik könyörgés. Nagyszelmencen este vannak az istentiszteletek. Bűnbánati héten minden gyülekezetben megtartatnak a hétköznapi istentiszteletek, csak nem mindenütt este is.

3. Ifjúsági és gyerekek istentiszteletek tartatnak: Bátfán, Gálacson, Kisdobrony, Nagydobrony, Korláthelmecen, Nagygejőcön, Nagyszelmencen, Sárospólyánkán, Szürtében, Tiszalacsonban és Ungváron.

4. Az iskolás gyermekeknek templomba felvezetéséről általában gondoskodás történik.

5. Urvacsorával élők száma 40.845 (35.416) Ez a szám több mint 4.000-rel kedvezőbb a múlt évinél. Egyes gyülekezetekben az arányszám nagyon elszomorító! Minthogy az úrvacsorával élők száma fokmérője a gyülekezetek buzgóságának, feljegyzem egyházmegyénk összes gyülekezeteinek arányszámát, mégpedig csoportokba szedve. 50 %-on felüli az arányszám:

Bajánházán, Bezón, Jenkén és Sárospolyánkán. 40–50 %, Zaharban, Iskén. 30–40 %. Botfalva, Csicsér, Bóffa, Mokcsakerész, Korláthelmecc, Gállocs, Nagyszelmenc, Szirénfalva, Ungtárnóc, Ungpinkóc és Vajkóc–Mátyócon. 20–30 %. Szerednye, Minaj, Csongor, Tiszaágtelek, Bés, Ungnyarád, Palló, Palágy, Kistrát, Tiszasalamon és Kisgejőcön. 10–20 %, tehát nagyon gyenge az arányszám: Nagydobrony, Kisdobrony, Vaján, Ungmogyorós, Ungcsepely, Nagykapos, Tiszaásvány, Csap, Szürte, Veskóc, Ungvár, Szalóka és végül Eszenyben, ahol a leggyengébb 11 %,

6. Szekták, felekezeten kívüliek terjeszkedéséről nem érkezett jelentés.

7. Házasságot kötött: tiszta: 163, vegyes: 60, összesen: 223 (206). Gyermekes vallására nézve megegyezés köttetett: Javunkra: 35, kárunkra: 10, összesen: 45. Nyereségünk volna e téren: 25. Félek azonban az adatok nem fedik a valóságot! De lett légyen a reverzálisokból nyereségünk, mégis leghőbb óhajunk, hogy e rákfene mielőbb kioperáltassék.

6. Egyházi anyakönyveinket az állammal, ott hol szüksége fennforog, összehasonlífták. Különös fontossága ennek Ungváron és a nagyobb gyülekezetekben van.

9. Egyházi szertartásainkat mellőzték: Ungváron 2. Kisdobronyban 3. Eszenyben 2. Nagygejőcön 1. házasságkötés és Ungpinkócon 1 születés alkalmával.

10. Az adományok és hagyományok összege: 16.485 P. 68 f. (15.440'21) 500 P.-ön felüli adakozás történt a következő egyházakban: Ungvár 3499'39 P., Csongor 3715'75 P., Nagydobrony 1312'58 P., Nagyszelmenc 1224'88 P., Csap 1152'19 P., Nagykapos 959'63 P., Eszeny 924'30 P., Nagygejőc 823'04 P., Palágykomoróc 747'30 P., Kisgejőc 684'15 P., Csicsér 682'59 P., Kistrát 691'75 P., Tiszaásvány 530'48. P. Semmi adakozás nem történt: Bésben és Korláthelmeccen.

11. A szegénysegélyezésre, a szükséghez és lehetőségekhez képest, kisebb–nagyobb összegek fordítottak.

12. Felekezeti sérelem Csapról jelentetett. A vasutasok lélegyakorlata alkalmával, az ott fungáló őri r. kath. plébános reformátorainkat Leninnel és a többi bolsevista vezérrel együtt, mint az emberiség megrontóit, emlegette. Az üggyel, felterjesztésem kapcsán, foglalkozott egyházkerületünk tanácsa is. Feljelentés

tétezt a világi hatóságokhoz is. A vizsgálat folyik és ennek eredményéhez képest teszi meg egyházi felsőbb hatóságunk is a sérelem megtorlása érdekében, a szükséges további lépéseket. Krisztusi szeretet jöjjön el a te országod! ! . .

13. A belmissziói munkákról a belmissziói előadó fog részletesen referálni.

14. Egyházi énekkar nincs : Nagydobronyban, Kistráton, Tiszasalamonban és Ungváron. Nagydobronyban a kántor tanító katonáskodása, Kistráton és Tiszasalamonban a kántortanító betegsége miatt. Ungvár nem igazolja mulasztását. Minthogy a múlt évi egyházmegyei közgyűlés fegyelmi terhe alatt utasította az ungvári énekvezért az énekkar felállítására és ennek dacára az elköteleztetésnek eleget nem tett, sőt fumigálva az egyházmegye határozatát, még csak annyira sem tartotta azt méltónak, hogy igazoló jelentést adott volna, hogy menteni próbálja a menthetetlent. Tisztelettel kérem a közgyűlést : méltóztassék utasítani az elnökséget, hogy Kormos Gerő kántor-tanító ellen a fegyelmi eljárást indítsa meg. Egy ilyen exponált helyen, mint Ungvár, nem tűrhető a kötelességeknek elodázása, de nem tűrhető az egyházmegye azt sem, hogy hatósága alatt álló bármelyik tisztviselő semmibe vegye határozatait !

15. Helyi lap sehol sincs.

16. Egyházi népkönyvtár van Báfán, Nagyszelmencen, Nagykaposon, Csicserven, Csapon és Ungváron.

17. Az egyházközségek földbirtoka : 1912 kat. hold 887 négyszögöl. A múlt évben 1864 k. h. 126 négyszögöl mutattott ki. Nincs tudomásom róla, hogy a földbirtok valahol növekedett volna, miért is egyik adat helytelen ! Hogy melyik, azt a jövőben elvárt pontos adatszolgáltatás fogja megmutatni. Épületek száma : 300.

18. Az egyházak vagyona alapítványokban, tőkékben, alapokban : 138.795*27 P. (178.002*81) Földbirtokainak értéke : 2,290*468*50 P. (932.040*32) Épületek értéke : 1,025.735*88 P. Ingóságok értéke : 119.652 P. (97,360). Az értékelésnél nem kellene a szeszélyes háborus áralakulásokra tekintettel lennünk !

19. Adósságok összege : 150.673*91 P. (145,182).

20. Ahol a kivetés a szükségletet nem fedezte, pótkivetés eszközöltetett.

21. Zárszámadások végösszege : Bevétel : 227.511*03 P. Kiadás : 200.363*38 P. Maradvány : 27.147*65 P.

22. Nagyobb kintlevő követelés van : Csongorban 16.000, Eszenyben 5.266'88, Csapon 6500., Palágy 3483. (épitk.), Szalóka 2094'66. és 112 véka magtári élet. Nagydobrony 2700. Tiszaásvány 2000. (épitk.), Kisdobrony 1488 80', Nagykapos 1124 P. A végrehajtások iránt a legtöbb esetben megtétettek a szükséges intézkedések. Dicsérettel kell felemlítenem a szlovák anyanyelvű egyházakat, hol hátrálék nincs.

23. Építkezések és javítások céljára . 38.065'23 P. (8.878 P. 08 f.) fordítottatott:

23. Született . 356 fi. 358 nő, összesen : 714. (720) Meghalt 221 fi, 234 nő, összesen : 455. (434). Konfirmált: 260 fi, 221 nő, összesen: 481. (459). Házasságot kötött: tiszta 163, vegyes 60., összesen 223. (206). Kitért: 1 fi, 5 nő, összesen 6. Áttért hozzánk: 12 fi, 12 nő. összesen 24. (16).

25, Lélekszám : 26.130. (26.614). Itt valami baj lehet a pontosság körül! A születések lélekszámhoz viszonyított százaléka az egyes járásokban nagyon eltérő. Az I. járásban, (Tiszaásvány-Szurtei): 22 ezrelék, a II. járásban (Palló-Szirenfalvai): 17 ezr., a III. járásban (Ungnyarád-Bajánháza) 17 ezr., a IV. járásban (Vaján-Ungmogyorós) 20 ezr., az V. járásban (Zahar-Sárospolyánka) 22 ezr., a VI. járásban (Csongor-Eszeny) 30 ezr. és a VII. járásban (Ungvár-Nagygejőc) 40 ezr. Általában 24 ezr., ami az országos átlagnak valamivel felette van ugyan, de mélyen alatta az egészséges állapotnak! Hajh! "Pusztulunk, veszünk!" Ha így megy tovább: „Mint oldott kő széthull Nemzetünk! ! ” . . .

26. A tűzbiztosítások körül nem mindenütt járt el az egyházi előljárásság kellő lelkiismeretességgel! Komolyan figyelmeztetem a presbitériumokat, hogy anyagilag felelősek az előadódható károsodásokért!

Egyházlátogató Testvéreinknek hálás köszöneteit mondok odaadó és lelkiismeretes munkájukért! A jövőre nézve legyen szabad azonban felhívni szives figyelmüket arra, hogy a statisztikázást nagyon komolyan vegyék! Közelebbről a tőkék, alapok és alapítványok fogalmát tisztázzák önmaguk előtt és ne zavarják össze e különféle természetű pénzeket! A kimutaiásokból ugyanis azt látom, hogy csak úgy ötletszerűen osztályozzák őket.

Tisztelettel jelentem még, hogy ez év folyamán Veszkőcön, Nagydobronyban, Palágyon ifjúsági, Ungváron presbitériumi konfe-

renciák tartottak szép programmal és nagy érdeklődés mellett. A veszkóci, palágyi és ungvári konferenciákon szolgálatot teljesítettem.

F. évi április hó 9.-én rendkívüli egyházmegyei közgyűlést és bírósági ülést tartottunk. Ezek jegyzőkönyvei jelen közgyűlésünk jegyzőkönyvével együtt fognak kinyomtatni.

Az esperesi hivatal a múlt évi közgyűlés óta 2865 ügyiratott iktatott és intézett el.

Az ORJÓ egyházmegyénkben kifejtett működéséről a következőket van szerencsém tisztelettel jelenteni:

Egyházközség neve :	Tagok száma :	Kifizetett segély :
1. Csap	3 drb.	
Csicser	2 „	40– P.
Iske	1 „	
Mokcsakerész	9 „	180– P.
Nagykapos	2 „	
Szürte	4 „	
Tiszaásvány	36 „	70– P.
Vaján	14 „	
Csongor	6 „	
10. Eszeny	17 „	100– P.
Kisdobrony	1 „	16– P.
Nagydobrony	3 „	
Ungvár	38 „	
Pinkóc	7 „	100– P.
Ö s s z e s e n :	143 drb.	506– P.

Ezekben voltam bátor évi jelentésemet, tisztelettel a Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés elé terjeszteni és midőn annak tudomásul vételét alázattal kérem, őszinte szeretettel és hálás szívvvel mondok köszönetet, szeretve–tiszelt Elnöktársamnak, egyházmegyénk ügyei iránt tanúsított, annak virágzásán egész szívvvel csüggő, nagybecsű érdeklődéséért, szíves és mindenkor kész támogatásáért! nemkülönben közelebbi munkatársaimnak, a tanácsbírói és jegyzői karnak, egyházmegyénk vagyona szakavatott kezelőjének, Ügyészünknek, Lelkész és Tanítótestvéreimnek, Presbitériumainknak a lekötelező szeretetért és bizalomért, a mellyel megajándékozni szívesek voltak és ezzel munkámat könnyűvé és gyönyörűségessé tették! Igyekezni fogok szíves szolgálattal hálálni meg ezt a nekem igen nagy értéket jelentő szeretetöket!

Istennek áldását kérve Édes Mindnyájokra, Egyházmegyénk minden tagjára, magamat továbbra is nagybecsü jóindulatukba és szíves szeretetükbe ajánlom!

Bajánháza, 1942. október hó 8.

UJLAKI SÁNDOR

esperes.

Az Ungi egyházmegye 1941. évi

STATISZTIKAI ADATAI:

Lélekszám	26.130
Született: fi 356, nő 358, összesen	714
törvényes 653, törvénytelen 61, összesen	714
Meghalt: fi 221, nő 234, összesen	455
Konfirmált: fi, 260, nő 221, ..	481
Házasságot kötött: tiszta 163, vegyes 60 pár	223
Reverzális: javunkra 35, kárunkra 10.	+ 25
Kitért: fi 1, nő 5. összesen	6
Áttért: fi 12, nő 12 ..	24
Urvacsorával élt: fi 19.349. nő 21996, összesen	40.845
Adakozás	16.485'68 P.
Építkezés	38.065'23 ..
Bevétel	227'511'03 ..
Kiadás	200.363'38 ..
Maradvány	27.147'65 ..
Anyaegyház	35
Társegyház	6
Leányegyház	6
Fiókegyház	1
Missziói egyház	-
Szórvány	5
Tanya	19
Rendes lelkészek száma	33
Vallásoktató lelkészek	2
Kongruás segédlelkészek	6
Nem kongruás segédlelkészek	2
Rendes tanítók	26
Helyettes tanítók	5
Iskolák száma	26
Tantermek száma	31
Iskolakötelesek szám	3107

II. ANYAGI ÜGYEK

Földek értéke	2.290.468' — P.
Épületek értéke	1.025.735. — „
Ingóságok értéke	119.652' — „
Tőkék	31.630'25 „
Alapok	123.037'87 „
Hasznos jogok	300' — „
Alapítványok	4.165'60 „
Összes vagyon	<u>3.594.988'72 P.</u>
Teher	<u>150.673'91 P.</u>
Tiszta vagyon	<u>3.444.314'81 P.</u>

Egyházmegyei közgyűlés az esperes évi jelentését tudomásul veszi, annak nagy gondnal, alapossgal és körültekintéssel történt elkészítéséért, valamint odaadó és nagyértékű fáradozásaiért teljes elismerését és hálás köszönetét fejezi ki.

Az esperesi jelentésben tárgyalt előterjesztésekkel kapcsolatban a következő határozatokat hozza :

1. Harcoló hovádeink iránt, akik mindent, a legdrágábbat, az életüket is feltették a hazaszeretet oltárára, akik messze idegen földön küzdenek, hogy szeretitek békeességben éljenek, Közgyűlés háláját fejezi ki.

2. Közgyűlés vitéz nagybányai Horthy István főméltóságu kormányzóhelyettes urunk elvesztése feletti mély gyászunkat, drága életének áldott emlékét, valamint a főméltóságu Kormányzó urunk és családja iránti őszinte részvétünket jegyzőkönyvében megörökíti.

3. A volt Kárpátalja-i részeken működő tanítók helyi javadalmának méltánytalanul magasra minimálása tárgyában telterjesztéssel fordul a közgyűlés az egyházkerületi közgyűlés útján az Egyetemes Konventhez.

4. Közgyűlés kegyelettel adózik egykori püspökünk, boldog emlékü néhai Pálóci-Czinke István áldott emlékének, aki a legnehezebb időben, a cseh-szlovák megszállás szomorú ideje alatt állott az élünkön, mint Krisztusnak drága karizmákkal megáldott bátor katonája. Nagynevű püspökünk áldott emlékét jegyzőkönyvének lapjain kegyelettel örökíti meg.

5. Nagy veszteség érte a testvér abauji egy-

házmegyét is, gondnokának Téglássy Andrásnak elhunytával. Egyházmegyénk őszinte részvétellel osztózik e gyászban és jegyzőkönyvi kivonat alakjában fejezi ki részvétét az abauj egyházmegye előtt.

6. A nagymélt. Vallás- és Közoktatásügyi Miniszter úr Csomár Béla tisztaásványi, és Nagy Sándor kisgejőci lelkipásztorokat nyugdíjazta. Mindketten hiven sáfárokdtak a reájuk bizottakban mindaddig, amig egészségük meg nem rendült. Hűséges szolgálatuk feletti elismerését Közgyűlés jegyzőkönyvében örökíti meg és további életükre Istennek gazdag áldását kéri.

7. Közgyűlés a jenkei második tanítói állás beszüntetését tudomásul veszi.

8. Komjáthy Gábor volt ungvári lelkipásztor, a volt kárpátaljai ungi egyházmegye esperese érdemeinek elismeréséül a magyar érdemrend közép keresztjét, Benkő Lajos nyug. lelkipásztor és Pataky Menyhért nagygejőci lelkipásztor a signum laudist kapta meg. A kitüntetettek az Egyházmegyei Közgyűlés szeretettel köszönti és érdemüket jegyzőkönyvileg megörökíti.

9. F. é. július hó 29.-én özv. Tóth Józsefné, volt palágyi lelkésznet, augusztus hó 31.-én Sallay Gyula volt nagyszelmenci lelkipásztort szólitotta el e küzdelmes földi életből a halál angyala. Közgyűlés áldott emléküket kegyelettel megőrzi.

10. A mult évi egyházmegyei közgyűlés fegyelmi terhe alatt utasította Kormos Gerő ungvári énekvezért az énekkar felállítására, aki ezen elkötelezetésének eleget nem tett, sőt erre vonatkozólag igazoló jelentést adni is elmulasztott. Közgyűlés utasítja az elnökséget, hogy Kormos Gerő ellen a fegyelmi eljárást indítsa meg.

11. Közgyűlés a kántor-tanítókat az énekkarok vezetésére minden gyülekezetben fegyelmi terhe alatt elkötelezi.

12. Közgyűlés kimondja, hogy a hétköznapi istentiszteletek minden gyülekezetben, minden körülmények között megtartandók.

13. Közgyűlés a tüzbiztosítás reális értékre való emelését minden gyülekezetben elrendeli.

14. Farkasfalvi Farkass Géza egyházkerületi főgondnok 10 éve áll az egyházkerület élén, törhetetlen akarakterővel és odaadással munkálva anyaszentegyházunk ügyét. Ez alkalomból életére és további működésére Közgyűlés Isten gazdag áldását kéri.

15. Egyházmegyei közgyűlésünk hálás elismeréssel jegyzi fel és örökíti meg jegyzőkönyvünk lapjain Hegyi György és Kovács Dániel urak nagy érdemeit. Lelkes, fáradhatatlan és buzgó munkásságukkal hosszú évtizedeken át fáradhatatlan harcosai és önzetlen munkásai voltak egyházmegyénk tisztikarában Istenország ügyének és egyházmegyénk életének súlyos korszakában segítettek megvívni azt a nehéz harcot, melyet a közelmúlt idők megpróbáltatásai között megmaradásunkért kellett folytatnunk. Nagy érdemeik elismeréséül örökös tiszteletbeli tanácsbírókká választotta meg őket a közgyűlés.

25. Olvastatott az egyházmegye tanügyi bizottsági elnökének évi jelentése.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az 1941/42. iskolai esztendő minden vonatkozásban a kísérletezések és a rendkívüli háborus idők nyomát vetíti elénk. A kísérletezés legszembetűnőbbben a felső tagozat tanítási idejének 6 hónapra való összezsugorításában és az alsó és felső tagozat merev szétválasztásában nyilvánult meg. A rendkívüli, háborus idők nyoma pedig főként a tanerők katonai szolgálata következtében egyes iskolák egész éven át való szünetelésében mutatkozott meg. A nyugodt mederben folyó élet és eseménytelenség, mely az iskolák és a tanítás szempontjából első követelmény, teljes mértékben hiányoztak az elmúlt iskolai esztendőben. E hátránycs tényezők nyoma feltűnően meglátszik a tanítás eredményén is.

Változás történt iskoláink életében az ellenőrzés és irányítás kérdésében is. Az állami gyakorlattal párhuzamosan körzeti iskolafelügyelők végezték az ellenőrzés és irányítás munkáját. Egyházmegyénk iskolái három körzetbe vannak beosztva: az ungvári, kaposi és szlovák körzetbe. Az ungvári körzet iskolafelügyelője: Baán János, a kaposi körzeté: Kormos Gerő, a szlovák körzeté: Kormos Andor volt. A körzeti felügyelők a vonatkozó rendelkezések és előírások szerint végig látogatták a körzet iskoláit és jegyzőkönyvi jelentésben számolták be az isko-

lák külső és belső rendjéről, a nevelői és tanítói munka menetről a meghallgatott tanítások és megfigyelések közben tett tapasztalataikról, különösképpen az ének és vallástanítás menetéről. Egybehangzó megállapításaik szerint a valláserkölcsi nevelésre a tanerők minden iskolánál kellő gondot fordítottak, a tanulókat felvezették az istentiszteletekre, általában a rendkívüli idők nehézségeit legyőzve igyekeztek tanítóink helytállani és rendes mederben tartani a tanítás menetét.

Az előadottak után az iskoláinkra vonatkozó statisztikai adatokat a következőkben terjesztem elő: A tanítás eredménye kiváló volt: Ungváron a Kormos Gerőé, Eszenyben a Baán Jánosé, Kistráton az Orémus Kálmáné és a Dr. Csomár Zoltánné, sz. Záhorszky Judité, Bezőben a Jercso Józsefé, Nagykaposon a Pápay Istváné, Palágyon Ónody Gézáé, Vajánban a Szanyó Sándoré, Veskócon a Diószeghy Jenőé, összesen 9 osztályban. Kielégítő volt 14 osztályban, Gyenge 3 osztályban. Nem volt osztályozható: a csongori, korláthelmeci, a tiszaaágteleki, a szürtei egyik tanerő, továbbá a szirénfalvai és a zahari iskolák részben az állás üresedése miatt, részben pedig a tanerők katonai szolgálata következtében. Zaharban pl. március hó 2.-án kezdődött a tanítás. Csongoron és Tiszaaágteleken a ref. iskolával kooperáló állami iskolák tanerői látták el a tanítást, Korláthelmecen Dévay József lelképásztor tanított, Szürtén pedig Ádám Julia osztályösszevonással látta el a tanítást.

Üresedésben volt: 4 tanítói állás. Az iskolát fenntartó egyházközségek lélekszáma: 20.560. Összesen 26 egyházközségünk tart fenn iskolát, ezek közül az összes tanköteleseket befogadó iskolát tart fenn: 15, a ref. tanköteleseket részben befogadó iskolát tart fenn 11. Az iskolák mindenütt 8 osztályúak voltak. A 26 iskola közül 18 egy tanerős, 8 kéttanerős. Teljesen osztott egy iskola, részben osztott: 14, osztatlan: 11 iskola. Csak fiukat tanítanak 1, fiukat és leányokat vegyesen 25 iskolában. A tanulók lélekszáma 23 tanteremben 60-on alól volt, 5 tanteremben 60–80-ig, 2 tanteremben 80–100-ig, egy tanteremben 100-on felül. Az elmúlt tanévben új iskola nem szerveztetett, a meglévőkből meg nem szűnt, sem az államnak, sem a községnek át nem adatott egy sem.

Az iskolaépületek száma: 26, a tantermek száma 31 volt. Felszerelés tekintetében a legtöbb iskola hiányos. A tanítói lakások száma 27 volt. Működött 24 férfi és 6 nőtanító, összesen

30. Csak fiukat tanított 1, fiukat és leányokat vegyesen: 29 tanító. A tanítók közül okleveles rendes 26, segédtanító 4. Kizárólag vallásoktató 1 volt.

A 6–14 éves ref. tankötelesek száma (csak az iskolát fenntartó egyházközségekben) 1545 fiu 1562 leány, összesen: 3107. E létszámból ref. iskolába járt: 740 fiu, 715 leány, összesen 1455, állami, vagy községi iskolába járt: 805 fiu és 847 leány, összesen 1652. Konfirmáltatott: 200 fiu, 190 leány, összesen 390. A nem ref. iskolába járó tanulók vallásoktatásáról gondoskodtak 11 helyen. A tanév a felső tagozatokban 6 hónapig, az alsó tagozatokban 10 hónapig tartott. Iskolai könyvtár ugy a tanítók, mint a tanulók számára volt 26 helyen, 1130, illetve 1169 darabbal. A népoktatás fenntartására fordított a lefolyt iskolai éven egyházi és alapítványi jövedelemből: 25.000 pengő, – államsegélyből 37.000 pengő, – községi vagy más alapból 3000 pengő. Összesen 65.000 pengő. Szlovák tanítási nyelvű iskoláink voltak Bezőben, Jenkén és Zaharban.

A körzeti felügyelők jelentéséből kiemelkedőbb észrevételeket a következőkben terjesztem elő: Baán János az ungvári körzet szakfelügyelője az Egyetemes Konvent 306/1937 sz. határozatával kiadott Népiskolai Szervezet és Szolgálati Pragmatika alatt jelzett §§-aiban foglaltakkal szemben a következő hiányokat, illetve eltéréseket tapasztalta:

18. §. a növendékek részére gazdasági gyakorló terület egy iskolánál sincs. Felhivandónak tartja mindenütt a presbitériumok figyelmét arra, hogy a zsidó birtokok jövőbeni parcellázásánál erre a célra kertet, vagy földet igényeljenek. Erre vonatkozólag püspöki felhívás jelent meg a hivatalos lap f. évi 40. számában is, mely az állami iskolai hatóság rendelkezése értelmében azt tartalmazza, hogy nyolc osztályos népiskolák fenntartóinak, ha nincs megfelelő gyakorló területük, a közigazgatási hatósággal kell érintkezésbe lépni és kérni ilyen gyakorló területnek biztosítását az iskola számára.

23. §. Az iskolafenntartó egyházközségek figyelmen kívül hagyják az E. T. V. t. c. 12 §-át, amennyiben az iskolák felszerelése általában hiányos.

A 25–28 §§-ok az ifjusági és tanítói könyvtárakra vonatkozó előírásokról, továbbá a szaklapok, vezérkönyvek stb. beszerzéséről és kezeléséről szólnak. Ezen a téren nagyon eltérő a gyakorlat,

30–47 §§-ok a beiratási díjak felhasználásáról és a szegény tanulók kölcsönkönyvtáráról intézkednek. A beiratási díjak felét az egyházak a felsőbb hatóságok rendelkezése folytán befizetik a Tanítói Internátusok csekszámlájára, de a másik felét a legtöbb helyen elvonják rendeltetésétől.

A 105 §. a konfirmálás időpontját írja elő. Itt is vannak eltérések.

Az iskolák belső ügyeivel kapcsolatosan előadja, miszerint az ungvári II. számú iskolának udvara nincs, ezért a tanulók a szünetek alatt is a tanteremben maradnak. Az iskola más helyen való elhelyezése kívánatos lenne.

Szürtén Ádám Julia tanítónő nem kapja meg a törvényszerű lakbért. Ennek az ügynek a megoldása szükséges különösképpen az egyházközség szempontjából.

Kormos Gerő a kaposi körzet szakfelügyelője, jegyzőkönyvi jelentésében a következő kérdéseket veti fel: a legtöbb iskolában és így természetesen az egyházközségekben is a cseh időben készített P. Czinke féle zsoltárokat használják, kívánatosnak találná az egység szempontjából az anyaországi énekes könyvhasználatának fokozatos bevezetését minden egyházközség iskolájában. El kell tekinteni az ezzel járó anyagi áldozattól, mert az megérné. Itt azonban nagy részben nem az anyagi áldozattól való tartózkodás az ok, hanem inkább az, hogy a volt csehszlovákiai P. Czinke énekes, revideált szövegével jobb, nyelvezete tökéletesebb, időszerűbb, mint a mostani énekeskönyv, mely a jelek szerint néhány esztendő múlva szintén kivonatlik a használatból, egy egyetemes új énekes elkészítése folytán.

Kifogásolja a továbbiakban, hogy nem minden iskolában használják az egyetemes Konvent nyomtatványos kiadványait. Kéri, hogy az iskolák vezetői erre utasíttassanak. A beiratási díjak nem egységesen kezeltetnek, egyes helyeken a tanító, más helyen a gondnok számol el, illetve vezeti a beiratási díjak naplóját. Megemlíti, hogy az iskolai költségvetésből legtöbb helyen egyetlen fillér sem áll a tanító rendelkezésére, így a portós leveleket is sajátjukból fizetik. (?) Ajánlatos lenne bizonyos iskolai kiadásra előirányzott összeget a tanítónál hagyni, aki azzal év végén elszámolna.

Erre a felvetett kérdésre, illetve kívánságra annyit, hogy minden egyházközségben pénzt csak a gondnok, vagy a pénztárnok kezelhet, aki a tanítónak időközben felmerült hivatalos

kiadásait nyugta ellenében megtéríteni tartozik. Felveti a kérdést a vallástanítással kapcsolatban, hogy amennyiben néhol a lelkipásztor látja el a növendékek vallásoktatását, a tanítónak joga, vagy kötelessége-e a vallástanítás? E kérdésre csak egy válasz lehet, hogy egyházi törvényben előírt kötelessége, azonban kívánatos és üdvös dolog, hogy a lelkipásztor tanítsa a vallást, ezzel is könnyítve a tanítók terhét és más szempontból pedig kapcsolatot teremt ezen keresztül jövődő egyháztagjaival már iskolás növendék korában.

Végezetül hivatkozva az állami iskolafelügyelet gondos ellenőrzésére, melynek minősítése egyedül irányadó, kérdezi, van-e akkor szükség külön felekezeti iskolafelügyelőkre? Ennek eldöntése nem tartozik az egyházmegyei tanügyi bizottság hatáskörébe. Utalunk arra, miszerint a 234/941. számú konventi határozattal jóváhagyott népiskolai felügyeleti szabályzatnak 51. §-a szerint az órarendet, tananyagbeosztást, foglalkoztatási tervet, tankönyvek jegyzékét az iskolai szakfelügyelők véleményezése alapján az esperes hagyja jóvá és a jóváhagyott iratokat beküldi tudomásul vétel végén a kir. tanfelügyelőnek, ebből következik, hogy iskoláink felügyeleti joga közvetlenül a mi kezünkben van és az állami iskolai hatóság közvetve, az egyházi hatóságokon keresztül ellenőriz és irányít. Így a jövőben az állam részéről kiküldendő szakfelügyelői látogatás tárgytalanná válik, és csupán a tanfelügyelő látogathatja egyházi iskoláinkat. Erre vonatkozólag a közel jövőben tárgyalásokat fogunk folytatni az ungvári kir. tanfelügyelővel.

Jelentésem megtétele után határozati javaslataimat a következőkben terjesztem elő:

1. Azok az egyházközségek, melyek a beiratási díjak másikkal felét a Szolgálati Pragmatikában előírt rendeltetésétől elvonják, utasítsanak annak az előírt módon való felhasználására.

2. A hiányos felszerelésű iskolák fenntartói utasítsanak a hiányzó felszerelések fokozatos pótlására.

3. A zahari egyházközséget és iskolaszéki elnökét utasítsa közgyűlésünk — tekintettel az iskolás növendékek számára (115) — hogy második tanévi beállításáról gondoskodjék.

Jelentésem elfogadását és javaslataim határozati erőre emelését kérve, vagyok továbbra is a Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei közgyűlésnek mély tisztelettel alávetett szolgálója:

Dr. CSOMÁR ZOLTÁN tanügyi bizottsági elnök.

Egyházmegyei közgyűlés a tanügyi bizottsági elnök jelentését tudomásul vette és javaslatait határozati erőre emelte.

26. Olvastatott az egyházmegye vallásoktatási szakelőadó-jának jelentése.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyénk területén levő nem református közép- és elemi iskolákban folyó vallástanításról szóló szakelőadói jelentésemet a lefolytatott látogatások és beérkezett törzskönyvi lapok alapján a következőkben terjesztem elő:

Az elmúlt 1941/42 iskolai évben 49 állami közép- és elemi iskolában folyt az egyházmegye területén a vallásoktatás munkája. Középiszkolák voltak: Ungváron: fiu- és leánygimnázium kereskedelmi középiszkola, fiu- és leány tanítóképző, fiu- és leány-polgári; Perecsenyben és Szobráncon szlovák polgári iskola. A középiszkolás növendékek száma: 302 fiu és 183 leány, összesen 485 volt.

Mint vallásoktatási szakelőadó f. é. január hó 29. napján hivatalos ellenőrző látogatást tettem a Drugeth gimnázium IV. osztályában a tanrendszerű vallás órán, 9 növendék volt jelen, 5-en hiányoztak a rendetlen vasuti közlekedés miatt. Református növendékekhez illő fegyelmezett magatartást tanusítottak, az anyagból készültek és megállapítottam, hogy nem csupán lecke-kikérdezés és ismeretközlés folyik, hanem nevelés, lelki ráhatás, és vezetés is. Ugyanakkor meglátogattam a leánygimnázium V–VIII. osztályát, ahol hasonló szép munkát és eredményt tapasztaltam.

F. é. május hó 12.-én a kereskedelmi középiszkolában a IV. évesek évfárá vizsgáján voltam jelen. Vizsgázott 7 növendék. Vallásoktatójuk Gönczy Miklós missziós s. lelkész volt, aki erős kézzel igyekszik összetartani és vezetni őket. Látszik a növendékeken, hogy fegyelmezettek. Minden órát bibliolvasással kezdenek, utána magyarázat következik. A vizsga eredménye: ki-elégítő volt.

Ugyanakkor meglátogattam a polgári fiuiskola II. osztályát. Vallásoktató Csatlós János s. lelkész. Jelen volt 35 növendék. Higgadtan, nyugodt magatartással fegyelmez és magyaráz. Az órát énekléssel és bibliolvasással kezdték.

Folyó évi május hó 19.-én a leánypolgári I. II. és IV. osztályait látogattam meg. Vallásoktatójuk Gönczy Miklós rendsze-

resen foglalkozott a növendékekkel, akiken meglátszik a rendszeres és lelkiismeretes munka nyoma.

Június hó 13, 15, 16 napjain résztvettem az összes középiskolák évváró vizsgáin, mint egyházi vizsgabiztos.

Az iskolai évet istentisztelettel kezdték és végezték, Évközben minden vasárnap istentisztelet volt a diák–ifjúság számára, melyet Magda Barnabás vallásoktató végzett. A csendes napokat ez éven is megtartották vidéki lelkipásztorok közreműködésével, Az ifjúság iskolán kívüli lelkigondozását a S. D. G. helyi csoportjának működése keretében látták el. Iskolai év elején Dr. Soós Géza a diákszövetség elnöke segítette a munka elindulásában. Kis és nagy kollégiumok működtek. Minden hónapban tartottak egy közös nagy műsoros gyűlést. A vezetőket heti biblia órák keretében készítették elő a vallásoktatók.

Külön meg kell említeni, hogy a középiskolások nagy része vidékről bejáró diák. Nem kell bizonyítani, hogy a bejárás az erkölcsi és tanulmányi előhaladást károsan befolyásolja. Sok szülő óhajta és vágya, hogy áldozatok árán is gyermekét bentlakó diáknak adhatná be a városba, ha volna alkalmas hely. Nagy hiányt pótolna egy leány- és fiuinternátus. Sok református tehetséges diákifjú életét fordítaná meg és tenné előhaladását biztosabbá. Egyházmegyénk vezetőségének állandóan napirenden kell tartania a középiskolás internátus mielőbbi megvalósításának kérdését és minden lehető elkövetni annak tető alá hozására.

A növendékek a tananyagot minden iskolában elvégezték. Tankönyvül Farkas Kálmán: Ó és Újszövetségi történetét, Révész Imre: a Keresztység történetét. Rác Kálmán: Ker. Hit és Erkölcstanát, Czákó–Czeglédy: Vallástörténetét használták.

Állami, illetve községi elemi iskolák voltak a következő helyeken:

a. magyar nyelvűek: Bajánháza, Báffa, Csap, Csongor, Eszeny, Gálócs, Iske, Kisdobrony, Kisgejőc, Minaj, Homok, Kertegény, Kincsestanya, Nagydobrony, Nagygejőc, Nagykapos, Nagyszelmenc, Szenteske, Szalóka, Szirénfalva, Unynyarád–Kelecseny, Ungtarnóc, Boffalva, Ungvár, Tiszaágtelek, Tiszaásvány, Tiszasalamon, Vajkóc–Mátyóc.

b. Szlovák nyelvűek: Kereszt, Tasolya, Sárosmező, Sárosremete, Ungpinkóc, Lakárt.

Ez iskolákba járt 1200 fiu és 1150 leány, összesen 2350.

A felsorolt elemi iskolákban a vallástant és éneket a lelképásztorok, illetve Nagydobronyban önálló vallásoktató, Ungváron, Nagykaposon, Eszenyben a segédlelkészek tanították kiváló, kielégítő eredménnyel. A vallástanításról az elmúlt nehéz esztendőben is mindenütt gondoskodás történt. Az ellenőrzés munkáját az egyházlátogató bizottságok látták el, mint a vallásoktatási szakosztály tagjai. E helyről is emlékezetbe idézzük, hogy az egyházlátogató bizottságok a nem egyházi iskolákban folyó vallástanítás menetét megvizsgálják és megfigyeléseiket jegyzőkönyvbe foglalják.

Tankönyvül: Beliczay Angéla, Gergely Ilona, Nagy Isván, Dr. Szabó Aladár, Dr. Vass Vince, Szilágyi-Kiss, Takács Károly, P. Czinke István, Szabó Béla, Kovács-Osztényi, Soós-Kovács, Konkoly Th. Islván, Dr. Patay Pál könyveit használták, továbbá a Bibliát és az énekes könyvet. A szlovák iskolákban: Balázs János *Zo slovo Božieho c. könyvét.*

A kijelölt anyagot elvégezték. Ungváron, Nagydobronyban ifjúsági és gyermek istentiszteletek is voltak, a többi helyeken néhány kivétellel vasárnapi iskolák működtek. Az iskolai évet istentisztelettel kezdték és ünnepélyes évzáróval végezték. A reformáció ünnepét mindenütt ünnepélyes istentisztelet keretében tartották meg. A 14 évet elért növendékek áldozócsüdtörtökön ünnepélyes istentisztelet keretében konfirmáltattak meg.

Határozati javaslatot ez alkalommal nem terjeszték elő. Jelentésem elfogadását kérve, vagyok továbbra is a Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlésnek mély tisztelettel,

alázatos szolgája:

Dr. CSOMÁR ZOLTAN

vallásoktatási szakelőadó.

Közgyűlést a jelentést tudomásul vette.

2. Olvasatott az egyházmegyei számvevőszék következő jelentése:

J E G Y Z Ő K Ö N Y V

felvétellett Vajánban 1942. július hó 15.-én az Egyházmegyei Számvevőszék gyűléséről. Jelen voltak az alulírottak.

Vizsgáltatott az egyházmegyei pénztár kezelésében levő alapítványok és tőkepénzek 1941. évre vonatkozó forgalma és számadása.

Egyházmegyei számvevőszék a számadásokat, rendbenlevőnek, nyugtákkat igazoltnak találta jóváhagyta és az egyházmegyei közgyűlésnek megerősítésre javasolja.

2. Vizsgáltatott az egyházmegyei egyházközségek, lelkészek és tanítók 1941. évre vonatkozó járulék tartozásának kivetéséről és behajtásáról szóló számadás.

Számvevőszék a kimutatást és a vezetett könyveket helyesnek, nyugtával igazoltnak találta.

3. Vizsgáltatott az egyházmegyei pénztár alapjain a mai nap szerint mutatkozó készpénzállomány, melyet pénztáros természetben felmutatott.

4. A számadás vizsgálattal kapcsolatban elrendeli a számvevőszék, hogy az egyházmegyei pénztáros az ügyésznek részletes kimutatást adjon a már esedékessé vált és behajtandó tartozásokról, különös tekintettel a gazdavédetségre és ügyészt felkéri, hogy kövessen el mindent a hátrálékok és rendetlenül fizető adósok tőketartozásának mielőbbi behajtására.

5. Tárgyalta a számvevőszék a pénztárnok által előterjesztett 1942 évre vonatkozó költségvetést és tudomásul veszi, hogy a Pálóczi Horváth Mária alapítvány 1941 évi bevételéből 1942 évben szétosztható segély 4000.— Pengő. A költségvetés szerint 1943. évre tartalékolva 4600 P. segély lenne és tőkésítendő 152 P. 20 fillér.

6. Az egyházmegye tulajdonát képező alapok költségvetésével kapcsolatban, az egyházmegyei közigazgatási pénztár terhére átveendőnek javasolja a számvevőszék az iskolai felügyelők, belmissziói előadó, vallásoktatási szakfelügyelő működésével kapcsolatban felmerült terheket, továbbá javasolja, hogy az egyházmegyei számvevő tiszteletdíja 20 P.-ről 50 P.-re emeltesék fel.

A fenti módosítással úgy a saját tulajdonban levő, mint az idegen rendeltetésű alapok 1942. évi költségvetése elfogadásra ajánlatik.

7. Utasítja a számvevőszék a pénztárost, hogy az ügyészsel egyetértőleg állítson fel kimutatást a gazdavédett adósokról és az abban előforduló változásokat állandóan tartsa nyilván.

8. Utasítja a számvevőszék a pénztárost arra, hogy az egyházmegyei pénztáron kívül kerülő adóslevelekről attól, akinek a kötvény átadódik, elismervényt szerezzen be és helyezzen el a pénztárban levő kötvények között.

9. Vizsgálat tárgyává tette a számvevőszék az egyházmegyei egyesület határozatából az egyházmegyei közgyűlés elé terjesztett azon kérelmet, hogy vállalja magára az egyházmegye az Ungváron létesítendő református internátus felállításával kapcsolatban előálló anyagi kötelezettséget. Ezzel kapcsolatban megállapítja, hogy nem terjeszthet olyan értelmű javaslatot a közgyűlés elé, hogy az egyházmegye ilyen tekintetben a felelősséget magára vegye, miután a hazatéréskor bekövetkezett 1 : 7 -hez való valorizálás következtében az egyházmegye tulajdonát képező összes alapok értéke körülbelül 130.000 pengőre csökkent, amiből az internátus szükségletét képező ingatlan sem volna megvásárolható még abban az esetben sem, ha ez a 130.000 P. készpénzben, azonnal folyósítható állapotban volna, nem pedig úgy, a mint van, vagyis kötvényekre kihelyezve. Ezeknek rövid idő alatt való behajtása a mostani időkben kilátástalan lenne. Számvevőszék abban a tekintetben sem terjeszthet elő pártoló véleményt, ha az internátus létesítése tárgyában az egyesület az egyházmegye anyagi garanciáját kérné, miután a jelenlegi bizonytalan pénzügyi és közellátási viszonyok mellett egy előre nem látható fordulat nemcsak az internátusi vállalkozásnak, hanem vele együtt az egyházmegyei pénztárnak is a teljes anyagi tönkretetését eredményezhetné.

10. Utasítja a számvevőszék a pénztárost és ügyészt arra, hogy az eddig kapott ideiglenes rendelkezésnek megfelelően átmenetileg további intézkedésig ne helyezzenek ki újabb tőkéket gyümölcsözés céljából, hanem a befolyó pénzt a szükséges kiadások teljesítése után banki betétkönyvön helyezték el, hogy ha lehetőség lesz rá, annak ingatlanba fektetése lehetővé váljék.

11. Utasítja a számvevőszék a pénztárost arra, hogy az egyházmegyei pénztárnak jelenleg banki folyószámlán kezelt követelését helyezze át betétszámlára. Azon esetben, ha ezt a nagykaposi járási hitelszövetkezet nem vállalná, vagy aránylag kedvezőtlenebb feltételeket szabna, akkor a betétet az ungvári Tiszaháti Magyar Banknál helyezze el.

12. Felhatalmazza a számvevőszék és utasítja a pénztárost, hogy azon esetben ha a pénzpiacon

nyugtalanító változás állana be, a számvevőszék összehívásáról az esperesi hivatal útján soronkívül intézkedjék.

Kelt, mint fent.

Nyomárkay Sándor e. m. gondnok, Ujlaki Sándor esperes, Dr. Kiss Bálint em. tanácsbíró, Kőmives Sándor, Dr. Bakos István em. ügyész, Bodnár Lajos.

1. Egyházmegyei közgyűlés a számvevőszék javaslatait határozati erőre emeli, előterjesztéseit jóváhagyja és ennek értelmében az egyházmegyei pénztár kezelésében levő alapok, alaptványok és tőkepénzek 1941. évi számadásait jóváhagyja és megerősíti.

A számadásnak az egyházmegyei közigazgatási pénztárra és a Pálóczi Horváth Mária alapra vonatkozó részeit a főtiszteletű egyházkerületre felülvizsgálat és megerősítés céljából tisztelettel felterjeszti.

2. A beterjesztett és jelen jegyzőkönyv mellékleteként kinyomatott 1942. évre szóló költségvetést a közgyűlés megerősítette.

3. Az Ungváron létesítendő Református Internátus kérdésével kapcsolatban Kőmives Sándor, Nyomárkay Sándor, Gaál István és az általuk felkérendő szakértők személyében újabb bizottságot küld ki, akiknek javaslatait és a felállítandó internátus költségvetését a következő ülésre bevárja.

28. Számvevő előterjeszti az egyházközségek 1941. évi számadásaival kapcsolatban megtett megjegyzéseit, amelyek az érdekelt egyházközségek számadásaira rávezetve a jövődre vonatkozólag utasítással szolgálnak.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és az előterjesztésben foglalt megjegyzések figyelembevételével az egyházközségek 1941. évi számadásait jóváhagyja és megerősíti. Utasításul adja azonban, hogy a számvevő által felvetett irányelvek a jövőben pontosan betartassanak és az észlelt hiányok pótoltságának.

29. Az ungvári egyházközség alapjainak kezelése dolgában

Kőmives Sándor egyházmegyei pénztárost bizza meg a közgyűlés a kezelésre vonatkozó utasítások megadásával. Jelentését a következő ülésre bevárja.

Számvevőszék előterjesztett javaslata értelmében utasítja a közgyűlés a pénztárost, hogy irodafűtési költség címén évi 200 pengőt vegyen fel a költségvetésbe és fizessen ki az esperes urnak.

30. Az esperesi káplán fizetésének pótlására kiutalt 100 pengő ez éven is kifizetendő az esperes ur nyugtájára.

31. Az egyházmegye tulajdonát képező ungvári földek bérlete

lejárván, utasítja a közgyűlés az egyházmegyei ügyészt, hogy azok bérbeadásáról gondoskodjék oly módon, hogy az ungvári templomban szószékből hirdettesse ki a bérbeadást és árverés után a legtöbbet ígérővel kössön szerződést. Árverés nélkül a jelenlegi bérlővel csak az eddigi bérösszeg kétszereséért lehet a szerződést meghosszabbítani újabb három évre.

32. Utasítja a közgyűlés a könyvtárbizottságot hogy az egyházmegyei könyvtár elrendezését vizsgálja felül és arról tegyen jelentést a közgyűlésnek.

33. Olvastatott a következő belmissziói jelentés :

Nagyiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés !

Három dolgot említek meg, mielőtt jelentésemet megkezdéném. Egyik az, hogy „hálát adok az én Istenemnek mindenkor” az ungi gyülekezetek felől „Isten ama kegyelméért, mely nekünk a Krisztus Jézusban adatott”. Valóban örömmel vallhatjuk, hogy a nagy világégés közepette egyházmegyénkben a missziói lélek kicsi pásztorúze éghetett és melegíthette, megvilágosította e darab magyar föld református magyarjainak lelkét és szívét. A másik az, hogy a lelkipásztorok és tanítók havonkénti ungvári találkozója egyre időszerűbb kérdéseket tárgyal és ezek között a belmissziói kérdések is napvilágot láthatnak és ha hitünk lesz lassan meg is oldathatnak. Ha hitből fogunk cselekedni, akkor sok szép tervet valósíthatunk meg mindazokból, melyekről múlt évi jelentésemben szoltam. Mert eddig még csak keveset valósítottuk meg. A harmadik, hogy jelszónk ez : evezz a mélyre és ezután embereket kell fogni jobban, mert a papírbelmisszió kísért nálunk is, valamint a sablonos részekre bontás, ahol nem szükséges. Irányelvünk szerintem ez legyen : divide et impera abban a gyülekezetben, ahol a lélekszám megkívánja, de ahol nem, ott a kiscsalád munkájának munkamódszerét alkalmazza a lelkipásztor.

Egy 200 lelkes gyülekezetet nem kell feleslegesen szétfagolni, de mindig kell tudni lelki téren foglalkoztatni, mint ahogy a törpebirtokos gazda emberünk családjával együtt él és munkálkodik. Ilyen gyülekezetben feltétlenül legyen meg a házi istentisztelet. De a többiben is. Ahol az ifjuság nem érhető el, ott-honában el lehet érní. Munkánk sulya nagyobb gyülekezetekben kell hogy az ifjuságra essen. Pl. 500–600 lelkes gyülekezetben már feltétlenül kívánatos, hogy külön törődjünk ifjuságunkkal. Hála Istennek ezen a téren történtek változások javunkra. A beállított körzetgazdák szépen és eredményesen készítették elő a konferenciákat. Az eszenyi, kisdobronyi, palágyi, ungvári és veskóci ifjusági találkozók sok lelki áldással jártak. Megindult ennek nyomán a külön szervezett RKIE munka. Megemlítem az ungvári vasárnapi iskolai kurzust, melyet egyházmegyénk missziói bizottsága rendezett mintegy 70 résztvevővel Dr. Ecsedy Aladár szakemberünk vezetésével. 1942. február 3–4-én. Ennek is sok lelki hasznát vettük. Ez év májusában, 3.-án Ungváron református presbitereink találkoztak, ahol budapesti vendégladók, valamint egyházmegyénk elnöksége és missziói előadója szolgáltak és a 25 éves presbitereket kitüntették elismerő okirattal, ugyanakkor megalakult az egyházmegyei presbiteri szövetség is, amely remélhetőleg fontos munkába is kezd mihamar. Ez a szövetség fogja majd össze a református intelligenciánkat, melynek aktív szolgálatára ma különösen számít református egyházunk. Ungváron minden lelkész–tanító értekezleti nap délutánján lehetne az otthon helyiségében egy kis konferencia előre meghatározott műsorral, melyre meghivandók lennének református intelligenciánk tagjai. Bizony itt látjuk, milyen fontos lenne, ha az ungvári lelkészi állás be lenne töltve, mert sok minden másképen lehetne.

A gyülekezetekben folyó munkákról a jelentések alapján így számolhatok be. Megjegyzem, hogy a belmissziói jelentések nagyon elhanyagoltak és sok adatot nem tudtam pontosan megállapítani.

I. Gyermekgondozás.

Egyházmegyénkben volt 30 vasárnapi iskola, 45 vezetővel. A vezetők megszorodtak, ami a tanfolyam hatásának tudható be. 1075 gyermek járt bibliai iskolába a 3349 közül. Perselypéncz 290'65 P. volt, amit egyházi és szociális célra fordítottak, egyesek külmiszióra is adakoztak. Adakozásra csak 20 gyülekezet-

ben nevelték a gyermekeket. Tankönyv, ruha, lábbeli stb. segélyezést 15 iskolában végeztek örömmel és hálaadással a jelentések szerint. Kívánatos, hogy a gyakorlati keresztyénségre már korán ráneveltessenek. Sokan azt jelentik, hogy felesleges, mert nincs szegény. Akkor ott valósítsák meg a Szeretet-szövetség saját árva mozgalmát és jelentkezzenek egy-egy hadi árva el-tartására, mert a jótéményben nem szabad megrestülni, különben is elég széles az ungi egyházmegye határa és annak szór-ványai. Örvendetes jel az ebben a munkában, hogy szaporodtak 16-tal a vezetők, szaporodott a perselypénz 57'65 P.-vel, minden gyülekezetbe jár a Fecske c. szaklap, ezenkívül sok helyen bevezették már a kis Fecskét is igen nagy öröme és hasznára a gyermekeknek. Kívánatos lenne, hogy minden gyülekezetbe járjon néhány példányban, hiszen egy évre 20 fillérbe kerül.

Tehetség kutatást 20 helyen végezték, többen mint tavaly. Most már állami támogatással többre mehetünk ezen a téren is, ha ugyan a felekezeti számarány kigyója meg nem fojtja tehetséges fiainkat, mert bizony a tehetséget nem eszerint méri és adja az Isten.

A lelkipásztorok közül 27 tanított hittant, legtöbb akkor is ha felekezeti volt is az iskola. E tekintetben is változás van. Kérem lelkipásztortestvéreimet, hogy ahol nincs bibliai iskola vezessék be és örömmel végezzék ezt a munkát, mindegy hogy egyik vasárnap, másik pénteken, az a fontos, hogy a gyermek érezze azt, hogy egy szervezett közösségbe tartozik. Megemlítem hogy Nagydobronyban és Gálocson gyermekistentiszteletek voltak. Az utóbbi helyen jobb lenne a bibliai iskola. Gyermekistentiszteleteket havonként egyszer vagy nagy ünnepek másodnap délutánján tartunk kis gyülekezetekben. Lehet a hétköznap reggelt is erre felhasználni, különösen télen a fűtött iskolában. A mód különböző csak a cél egy : „engedjétek Jézushoz menni a gyermekeket és ne tiltsátok el őket” ilyen tanítványi rövidlátással „még korán” „még szaporítsam a munkám” „még külön terhet nyomjunk az egyházra” stb. Ez nem illik hozzánk és régi evangéliumi multunkhoz.

II. Ifjusági munka.

Ez a legnehezebb munkák egyike. Ezt minden vezető tudja. Nagy hit kell hozzá, mint minden nevelői munkához s aztán szellemi felkészültség is. A falun élő lelkipásztornak nagy baja az, hogy nincs segítőtársa. Nem is lesz addig, míg a népfőisko-

lák nem segítenek ilyen ifjúvezetőket adni. Ezért kívánatos a népfőiskola kérdésének megoldása. De ne keseregjünk és ne nyugtalanodjunk. Remélem, hogy mihamar köszönhetjük a sárospataki állandó népfőiskolát. Legalább ezért annyit megtehetünk hogy meggyénkben a baráti körét megalakítsuk.

A jelentésekből úgy látom, hogy sok helyt az ifjusági munka a levente otthonban folyik. Jól van, csak legyen ott Krisztus. Az újjászervezett leventemunka biztosítja azt, hogy felekezeti határok felett valláserkölcsi nevelés legyen a munkák között. Ahol többségben vagyunk, ott a kérdés megoldódott, csak legyen jó a vezető. De azért kívánatos, hogy külön egyházi bibliás ifjusági munkánkat fel ne adjuk, hanem a levente munkában érvényesítsük. Ahol a felekezeti eloszlás részünkre rossz, ott feltétlenül tartsuk össze külön is az ifjuságunkat az RKIE-ben. Itt is áll a tétel: a módok különbözők, de a cél az, hogy legyen a Krisztus az ifjuságunk.

Lássuk mit tettünk ennek érdekében? Egyházmegyénkben 26 helyen foglalkoztak az ifjusággal, népművelődés, leventemunka és külön ifjusági munka keretében. A négyesprogramból hol egyiket, hol másikat valósították meg. A jelentések szerint 1934 ifjúból 586 volt valamilyen formában megszervezve. A 12–21 éves ifjak száma 275-el kevesebb mint tavaly. Ez nagy visszaesés, vagy igen lelkiismeretlen a statisztikánk. A sok körülbelüli jelentés az utóbbira enged következtetni. Pedig a leventeoktató pontosan meg tudja mondani, csak meg kell kérdezni. Mindössze 8 szervezett RKIE volt, 5 otthon. Leventeistentisztelet külön 12 helyen. Népfőiskolás 9 ifju volt. Kirívó bűnök seholsen voltak közöttük. A nagy közöny, korcsmázás és kártyázás, valamint egyre jobban szaporodó agglégénység seholseni találatnak? De jó lenne, ha így lenne. Nem akarom csufítani a dolgot, de előbukkan itt-ott egy megjegyzés: „nincs semmi örvendetes jelenség, nincs semmi jelteni való.” Nézzünk mélyére a dolognak és imádkozzunk egymásért és ennek a munkának a diadaláért. Az egyházmegye területén 8 körzetben folyik ez a munka ugyanannyi körzetgazdával, akik közül Bellágh Barna, Kiséry Béla, Mitró István, Csontár Géza lelkésztársaim jó munkát végeztek a konferenciák előkészítésében, mert ezeknek jóhatását és kívánatos voltát minden résztvevő egyértelműleg elismerte, Várjuk is a körzetgazdák további működését,

A konfirmáció előkészítés 15 gyülekezetben 1/2-1 évig, 23-ban 2-6 hónapig tartott. Javult a helyzet, mert ismét 4 lelkészársam megértette, hogy a konfirmáció pásztori munka, így győzni kezd az az elv, amit az egyetemes konvent állapított meg, hogy a konfirmáció előkészítés egy iskolai évnél rövidebb ne legyen, vagyis tartson októbertől-áldozó-csütörtökig. Ebben egységes eljárás lenne kívánatos. Tavaly kifejtettem, hogy miért? Idevonatkozólag határozza el az egyházmegye, hogy mindenütt a lelkipásztor készítse elő az ifjakat és pedig októbertől áldozócsütörtökig.

Az ifjúsági munkában általános fejlődés tapasztalható és remélhetőleg minden alkalmat felhasználunk ennek fejlesztésére. Ajánlottam, hogy tartsunk aratási hálaadó istentiszteletet és ünnepélyt körzetenként. Csicsserben megtartottuk, mintegy 300 ifju és leány részvételével, valóban öröme a nagyoknak és ifjaknak. Ennek hatása alatt a csicsseri róm. és gör. kath. ifjúság hasonlót rendezett, ezzel mintegy versenyre kelve velünk. Nem baj a nemes verseny, sőt elősegíti az ifjúsági munka kivirágzását. Megemlítem, hogy Ungváron is megindult a csendes munka 5 derék ifjúval. Azt üzenem nekik: „Ne csüggedj el kicsiny sereg!” Már régen vártuk ezt, mert Ungváron kellene virágozni a munkának és hiszem, hogy a református diákság és iparos-kereskedő ifjúság nagy nemzeti missziót is fog betölteni. De kérdezem az egyházmegyétől nemde várják ezek, hogy mi is segítsük őket. Mikor lesz otthona a tanoncoknak, ahol mi nevelhetnénk a mi fiainkat? P. Horváth Mária, ha ma élne, bizonyára parancsolna valamit nekünk, akikre hagyta földi javainak egyrészét.

III Leánymunka.

Az elmúlt évben 24 leánykör, illetve leányegylet működött áldásosan. 3 helyen van külön szervezett leányegylet. Mindenütt a biblia tanulmányozás az alap, ezenkívül történelmi, gazdasági, egészségügyi felolvasások voltak. 10 gyülekezetben különböző tanfolyamok rendezettek. A jelentések szerint a 12-21 éves leányok száma 1884. ebből leányköri tag 788. Örvendetesen megszorodtak. Már a szlovák nyelvű gyülekezetekben is megindult a munka. A lelkipásztorok mellett már segítőtársak jelentkeznek Csapon, Nagykaposon és Ungváron. Ez a munka is lendületesebb lenne, ha bekapcsolódna az országos mozgalomba és különösen a Szeretetszövetség munkáját támogatná. Itt az ideje

annak is, hogy az egyházmegye nőtagjait szövetségbe szervezzük meg, mert egységes irányítás és felsorakozás mellett nagy szolgálatára lehetünk nemzetünknek most, amikor a különböző karitativ szolgálatokat az egyházak Mártáitól és Máriáitól várják. A jelentések beszámolnak arról, hogy a honvédek részére mennyi bibliát imakönyvet, ruhát pénzt gyűjtöttek leányköreink, Emellett a szegénygondozásban is résztvettek. A háztartási alkalmazottakat 3 helyen gondozták, de több helyen szinte nem is kérdés ez. Volt még tíz különféle tanfolyam is, melyeket nagy gondal készítettek elő lelkipásztorok feleségei a különféle állami szervek támogatásával. A jövőben különös feladatok is várnak erre a munkás seregre, ha tovább tart a háború. Jó is lenne gondoskodni az egyházmegyének arról, hogy a megszervezendő önkéntes honvédelmi szolgálatban és leventemunkában kellően képviselve legyünk. Feltétlenül szükséges, hogy a nőmozgalom megkapja méltó helyét. Itt említem meg, hogy e cél érdekében a lelkipásztorok és tanítók feleségeit külön bibliaórán próbáljuk meg erre a célra előkészíteni. Nekik kell ebben is előljárni, vagy a munkát támogatni. Megemlítésre méltó tény az, hogy Csapról két leány ment diakonisszának. Jó lenne, ha majd vissza jönne közénk legalább egy és folytatná azt a munkát, amit ez év tavaszán Mária testvér végzett egyes gyülekezetekben.

IV. Általános missziói munka,

A felnőttek között 15 bibliakört szerveztek meg. 12 helyről jelentik háziistentisztelet tartását. Legtöbb lelkipásztor végig látogatta a gyülekezetét különféle szempontok szerint. Sokan a vallásos este keretében gyűjtik össze a felnőtt tagokat.

Iratterjesztés 38 gyülekezetben volt. Van erősen dolgozó gyülekezet, ahol a lélekszámhoz viszonyítva sokat áldoznak erre a hivatásukra. A biblia, zsoltár, naptár, Ref. Hiradó, Ref. Jövő, Ref. traktátus füzetek kielégítően fogytak el. Az egyházak erre 10-60 P. vesznek fel költségvetésbe. Géczi Antal SDG-s diák, megbízott iratterjesztőnk megkezdte munkáját, de nem nagy eredménnyel. Reméljük, hogy jobban fog menni, különösen ha sikerül az iratterjesztést Ungváron valahogy megszervezni. Az újságok közül terjesztésre ajánlom a Református Jövőt és Hiradót.

Az elmúlt évben elkelt 305 biblia, 396 zsoltár, 1025 naptár, 128 Ref. Jövő, 349 Ref. Hiradó, 1918 traktátus, 146 imakönyv, 87 Kis Fecske.

Hála Istennek a szeretetmunka is fejlődik. Rendszeres szegénygondozás 2, alkalmi 20 gyülekezetben volt. Több helyen a politikai község segíti a szegényeket. Segélyezésre az egyházak 2917'05 P.-t fordítottak. A Szeretetszövetséget mindenütt támogatják munkájában. De jobban kellene még.

A jelentések 27 egyházi énekkarról tudnak. Legtöbb a tanítók behívása miatt nem működött. Jó volna majd az énekkari találkozókat körzetenként feljuttatni. Ezt a körzetgazdák figyelmébe ajánlom. Bellágh Barna lelkipásztor szakemberünk pedig jó volna, ha munkájukat irányítaná.

Az évi perselypénz 5705'61 P.-volt. A tavalyinál 1119'46 P.-vel több. Emellett kissé megállva elmondhatjuk: jól van, csak így tovább, mert az adakozás készsége a hittel függ össze. Mivel a perselypénz, szaporodott valószínűleg a templombajárók száma is nőtt.

Az úrvacsorázók száma 6024. egy alkalommal. Azonban itt megjegyzem hogy sok a téves adat. Erre nagyobb gondot kell fordítani a jövőben. A kimutatás szerint 480-el több, mint tavaly. Az előkészítés pár helyen már rendes igehirdetéssel történik.

Előzetes munkaterv szerint 8 lelkipásztor dolgozott.

Kimondott nőszövetség 2 volt,

Végül szól a jelentés a felekezeti harcról. Erről a szomorú jelenségről. Országos viszonylatban ismerjük romboló hatását. Ideje volna a nemzetnek valamit cselekedni. Az ungi református arcvonalon a jelentés szerint hozzánk tért 26, kitért 7, nyereség 19 lélek. Vegyes házasságot kötött 55 pár, reverzálist adott javunkra 32, kárunkra 13, nyereség 19 pár. Kedvező, de magyaroknak ez romlásukra lesz, ha így megy tovább. Reméljük, hogy Isten jobb belátásra vezeti a hatalmaskodni akaró román katolikus egyházat, amelyik 1918.-óta erőteljesen folytatja ezt a munkát.

Ezekben foglaltam össze röviden jelentésemet. Munkám annyiban hü képe a munkának, amennyiben a jelentések mindenben fedik a valóságot. Időm sem volt arra, hogy minden gyülekezetben megnézzem a lelki munkát, de költségem sem, mert hiszen az egyházmegye erre a célra semmit sem fordít költségvetésében. Lelkészársaim közül többen meghívtak szolgálatra, elmentem és végeztem munkámat tehetségem szerint,

Határozati javaslataim a következők:

1. Kérje fel az egyházmegye az egyházközségeket, hogy lépjenek be az országos vasárnapi iskolai szövetségbe és vállalják a tagsági díj fizetését, melyet önként ajánlanak fel.

2. Mondja ki az egyházmegye, hogy a megyei vasárnapi iskolai szövetséget megalakítja, melynek tisztikara: elnök Ujlaki Sándor esperes, titkár Gaál István belm. előadó, jegyző és pénztáros Király Zoltán külmisziós titkár.

3. Javasolja előadó, hogy szükség szerint a nagyobb gyülekezetekben alakítsák meg a vasárnapi iskolai helyi bizottság és minden gyülekezet 1 példányban az Örömhír ujságot rendelje meg.

4. Elrendeli az egyházmegye, hogy a konventi határozat értelmében a konfirmációi előkészítés minden gyülekezetben októbertől-áldozócsütörtökig tartson és azt feltétlenül a lelkipásztornak kell végeznie. Tankönyvül a Szabó Béla feldolgozásában megjelent Heidelbergi Kátét ajánlja, mely nagyon jól bevált.

5. Kivánatosnak tartja a missziói bizottság az egyházmegyei nőszövetség megalakítását, melynek megszervezése a csapi konferencián fog megtörténni, ahol a tisztikart is megválosztják a missziói bizottság javaslata szerint. A szövetség tagjai lesznek a leány- és asszonybibliakörök, célja, pedig a református női tábornak az egyházi és nemzeti misszió szolgálatára való megszervezése.

6. Felkéri a missziói bizottság a gyülekezeteket, hogy lépjenek be a MBT. tagjai közzé és hozzák meg e nagy ügyért a méltó áldozatot. Mitró István tiszasalamoni lelkipásztort pedig megbizza, hogy a megye területén végezze ezirányu áldásos munkáját a gyülekezetek támogatásával.

7. Javasolja a missziói bizottság, hogy a jövőben a belm. jelentőiveket az egyházlátogatóság ellenőrizze, hogy annak adatai a valóságnak megfelelőek legyenek.

8. Bizza meg az egyházmegye Bellágh Barna nagyszelmenci lelkipásztort azzal, hogy az énekkarok munkáját kísérelje figyelemmel és ha másképen nem lehetséges, körzetenként kísérelje elő az évenkénti énekkari találkozókat.

9. Javasolja a missziói bizottság, hogy a belm. előadó költségeinek fedezésére évi 100 pengő állítsák be az egyházmegye költségvetésébe.

Jelentésem szíves tudomásul vételét és javaslataimnak a missziói bizottságban történt véleményezés alapján határozati erőre való emelését kérve, szolgálataimat továbbra is a Nagytiszteletű egyházmegyének felajánlva, maradtam

alázatos tisztelettel :
G A Á L I S T V Á N
belm. eiőadó.

Egyházmegyei közgyűlés a belmissziói jelentést tudomásul veszi, annak megkészítéséért az előadónak köszönetet szavaz, javaslatait elfogadja és határozati erőre emeli.

34 Tárgyaltatott a következő jelentés az egyházmegye területén levő tanyák lelkigondozásáról.

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Egyházmegyénk területén a tanyai hívek száma 359. Kevesebb 17-el mint tavaly. A családok száma 73. Iskolaköteles 42 gyermek. Az évi adakozás 28414 P. volt.

Az eszenyi tanyákon él a zöme. Oda minden hónapban egyszer kijárt a lelkipásztor, vagy s. lelkész istentiszteletet végezni. Minden héten van hittanóra. A konfirmandusok az egyházmegyébe jártak be. Olvassák a lelkipásztor által megrendelt újságokat, traktátusokat. Az anyaegyház presbitériuma nem mutat kellő érdeklődést az ügy iránt. A lelkipásztor saját terhére végezte eddig a munkát. Már 250— P. missziói segílyt kaptak. De több kellene. Különösen egy tanyai rádió. Egy helyiség is később, mert most az állami iskolában huzódnak meg. Az elmúlt évben háziistentisztelet volt minden családnál egyszer. A munka megsegítésére több pénz kellene, mert a hívek jórészt urasági alkalmazottak.

A minaji, kisgejőci, szürtei és tisztaágteleki egyházhoz tartozó tanyák református hívei a közelség miatt az anyaegyházban gondoztatnak, így külön részükre lelkigondozás nincs, mert felesleges is.

Javaslatataim a következők :

1. Az eszenyi tanyán élő hívek részére 500 P. kerületi segíly kiutalását kérje az egyházmegye, mert egy gyülekezet éléről van szó.

2. Iratterjesztésre évi 50 pengő vétessék fel az egyházmegye költségvetésébe, melyből az ötvenhét családnak a szükséges missziói iratokat meg lehessen rendelni.

Kimutatás az ungi egyházmegye területén levő tanyai hivekről.

1. Eszeny	a. e. lélekszám 1860.	tanyán lakik 313 lélek.
2. Minaj	" " 430.	" 14 "
3. Szürte	" " 624.	" 24 "
4. Tiszaágtelek	" " 647.	" 8 "

összesen 359 lélek.

Jelentésem szíves tudomásul vételét kérve, javaslataim elfogadását remélve,

vagyok őszinte tisztelettel:

GAÁL ISTVÁN

lelképásztor, belm. előadó.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul veszi és utasítja a belmissziói előadót, hogy a missziói segély elnyerése iránt kérvényt terjesszen fel az egyházmegyei közgyűlés útján a főtiszteletű egyházkerületre.

35. Olvastatott a következő jelentés az egyházmegye területén levő szórványok lelkigondozásáról,

Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

A jelentések szerint 7 anyaegyházhoz tartozik szórvány. Az ungvári egyházhoz a perecsenyi és nagybereznai járás területén 460 lélek tartozik. Örvendetes, hogy ott Nagybereszna székhellyel missziói egyházközség alakult. A hiveket rendszeresen Gönczy Miklós ungvári s. lelkész gondozta. Volt 10 istentisztelet és 4-szer urvacsoaraosztás. Rendszeres hitoktatás a tanulóknak számára. Ennek a szórványnak ügyét mostani egyházmegyei gyűlésünk tárgyalja. Adja Isten, hogy minél előbb megtörténhessen a lelkészválasztás is. Nagy segítség a vezető közigazgatási férfiak támogatása. Isten áldása legyen munkájukon mert bizony ez a munka nemzetmentő is, mert minél feljebb épül egy-egy református templom, annál biztosabb a nemzeti begyökerezés azon a vidéken.

A korláthelmeci anyaegyházhoz 7 szórvány tartozik. Dévay József gondozta a hiveket. Három hétben egyszer istentiszteleteket tartott, úrvacsorát osztott, a hitoktatást Cséka Alajos és Balogh László tanítók végezték Szerednyén. 140 lélek tartozik ide.

Legtöbben Szerednyén élnek, ahol Isten segítségével már házat is szereztek istentiszteleti és belmissziói célokra. Mintegy 23 család él ezen a vidéken, 12 tanköteles volt. Ezek között konfirmáció is volt.

A minaji és nagygejőci szórványok a közelség miatt az anyaegyház lelkigondozása alá esnek közvetlenül, ott is volt azonban családlátogatás. 4 szórvány tartozik oda.

A sárosmezői anyaegyházhoz 3 szórvány tartozik, Kormos Andor lelkipásztor gondozta a híveket. Havonként egyszer volt istentisztelet mindenütt, hetenként egyszer hitoktatás. 110 lélek, 23 család, 24 tankötes volt. A felekezeti nyomás itt nagyon erős. Segítséget várnak. A lelkipásztor munkatársa Egyed Tibor szobranci tanár volt.

A szórványokban összesen 738 lélek, 192 család, 90 iskolaköteles volt az elmúlt évben. Az adományok összege 251*20 P. A reverzális harc erős mindenütt. Mindegyik missziói segílyt kér. Nagyobb felekezeti sérelem sehol nem volt.

A jenkei lelkész külön jelentést a szórványokról nem küldött, mert az anyaegyház jelentésébe foglalta be azt. Ez pedig helytelen. De a gondozást lelkiismeretesen végezte.

Határozati javaslataim a következők :

1. A szórványok részére 600 – pengő segíly kiutalását kérje az egyházmegye az egyetemes konventtől és azt szükség szerint ossza szét közöttük. Fontos, hogy ebből a segílyből bibliát, zsoldárt, hittankönyvet és ujságokat szerezzenek be.

2. Keresse meg az egyházmegye a debreceni Meliusz könyvkereskedést, hogy szórványmagyarok megsegítésére ajánldékozzon az egyházmegyének bibliát és zsoldárt.

3. Szavazzon köszönetet az egyházmegye mindazoknak, akik a lelkipásztort munkájában hűségesen támogatják.

4. A szórványok iratterjesztésére az egyházmegye legalább évi 50 – P.-t fordítson a jövőben, különösen alkalmas volna bevezetni a Ref. Hiradót és az Örömhirt.

Jelentésem szives tudomásulvételét és javaslataim elfogadását kérve,

maradtam tisztelettel:
GAÁL ISTVÁN
belm. előadó.

Közgyűlés a jelentést tudomásul veszi,

36. Olvastatott az Ungi Segélyegylet következő jelentése :
Nagytiszteletű és Nagyságos Egyházmegyei Közgyűlés!

Az Ungi Segélyegylet 19 sz. jelentése a számvévőszéktől nyert utasítás értelmében nem egész évi működésről ad számot. hanem csupán az 1941. évi szeptember 1.-től december 31.-ig terjedő négy hónapra vonatkozik, hogy majd ezután minden többi számadásainkhoz hasonlóan, az U. S. E. jelentések is a polgári évhez igazodjanak. Erről az átmeneti időről számadásunk a következő :

I. Pénztári forgalom.

Bevétel	5 177·10 P.	
Kiadás	4 390·59 P.	
	<hr/>	
Készpénz	786·51 P.	
Ebből a bankban van	26·21 P.	
Szlovenszkói megbizottunknál	760·30 P.	

II. Vagyonkimutatás. 1 Tartalékpénztár.

A tartalékpénztár előző vagyona	24.347·26 P.	
Kamat és egyéb bevételekből	671·40 P.	
	<hr/>	
együtt	25.018·66 P.	
Kiadás	32·75 P.	
	<hr/>	
Készpénztartalék	24.985·91 „	
Kintlevő kamatkövetelés	3 19·42 „	
	<hr/>	
A tartalékalap összes vagyona	25.305·33 P.	
Növekedés a négy hónap alatt	957·07 „	

2. Járulékpénztár.

XXX. járulékra befolyt	1.828· — P.	
XXXI. számú járulékra előre befolyt	15· — „	
	<hr/>	
Együtt	1843· — P.	
Járuléktartozás	827· — P.	

III. Vagyonmérleg.

Tartalékalap vagyona	25.305·33 P.	
Járulékpénztár „	1943· — „	
Kölcsönkiadott tőke		26.042·40 P.
Kamatkövetelés		3 19·42 „
Készpénz		786·51 „
	<hr/>	
Együtt	27.148·33 P.	27.148·33 P.

Vaján, 1942. október 5.

alázatos tisztelettel:

KÖMIVES SÁNDOR ügyvezető.

Közgyűlés a jelentést tudomásul vette.

37. Olvastatott az egyházmegyei segélyosztó bizottság jelentése és a beérkezett kérvények alapján a segélyosztásra vonatkozó következő javaslata :

I. A Pálóczi–Horváth Mária és Simon alapítvány 1941. évi kamataiból kiosztásra kerül ez évben 4000*– pengő, amelyből az egyházakat illető rész 2000*– pengő a következőképen osztassék fel :

az ungvári egyházközség kap	300 P.
a palágyi egyházközség	200 „
a nagybereznai–perecsenyi missziói egyházak.	100 „
ungtarnóczi egyházközség	50 „
ásványi egyházközség	100 „
az Országos Ref. Szeretetszövetségnek	540 „
hivatalos lapnak az egyházakért	340 „
a berefkei árvaháznak	150 „
iskolafelügyelők költségeire az egyházakért	220 „
	<hr/>
összesen	2000 P.

A lelkészeket és tanítókat illető rész 2000 pengő, ebből segélyt kap :

Bittó Béla	150 P.
Bodnár Lajos	200 „
Juhász Imre	100 „
Király Zoltán	150 „
Krizsán József	100 „
Nagy József	100 „
Tárczy Dániel	100 „
Varga József	100 „
Diószeghy Jenő	100 „
Ludwigh Károly	150 „
Nagy Miklós	100 „
Pápay István	100 „
Szaplonczay Lajos	75 „
Ónody Géza	100 „
Sebő Béla	75 „
a SDG konferenciára segély	200 „
	<hr/>
összesen	2000 P.

II. Az egyházmegyei lelkészi özvegyárvtár kamataiból se-pélyt nyernek :

BacsKay Erzsébel	100 P.
Morvay Ilona	100 „
özv. Pataky Pálné	50 „
özv. Komjáthy Istvánné	50 „
özv. Egyed Béláné	50 „
	<hr/>
összesen	350 P.

III. A Bernáth Zoltán alapítvány kamatait kapja :
ifj. Kőmives Sándor segédlelkész 90 P.

Egyházmegyei közgyűlés a jelentést tudomásul vette és a javaslat értelmében határozott.

38. A sárosmezői lelkészválasztás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy a lelkészválasztást 1942. február 8.-án megejtette és a lelkészi állásra Kormos Andor segédlelkész lett egyhangulag megválasztva.

Ugyancsak a beiktatás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy Kormos Andort 1942. március 8.-án állásába ünnepélyes istentisztelet keretében be is iktatta.

Közgyűlés a választást a maga részéről megerősíti, a beiktatást tudomásul veszi és a lelkészválasztásról — tudomásul vétel végett — a főtiszteletű egyházkerületre jelentést tesz.

39. A tisztaásványi lelkészválasztás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy a nyugdíjazás folytán megüresedett lelkészi állásra 1942. május 25.-én B. Krizsán József segédlelkész lett megválasztva.

Ugyancsak a beiktatás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy B. Krizsán Józsefet 1942. június 28.-án állásába ünnepélyes istentisztelet keretében be is iktatta.

Közgyűlés a választást megerősíti, a beiktatást tudomásul veszi és a lelkészválasztásról — tudomásul vétel végett — a főtiszteletű egyházkerületre jelentést tesz.

40. A bezői lelkészválasztás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy a lelkészi állásra Abary István segédlelkész lett megválasztva 1941 szeptember 12.-én.

A beiktatás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy Abary Istvánt állásába ünnepélyes istentisztelet keretében 1941. december 7.-én beiktatta.

Közgyűlés a választást megerősíti, a beiktatást tudomásul veszi és a választásról — tudomásul vétel végett — a főtiszteletű egyházkerületre jelentést tesz.

41. A kisgejőci lelkészválasztás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy a lelkészi állásra Csomár Géza vajkóci lelkész lett megválasztva 1942. július 5-én.

A beiktatás megejtésére kiküldött bizottság jelenti, hogy Csomár Gézát állásába ünnepélyes istentisztelet keretében 1942. szeptember 20.-án beiktatta.

Közgyűlés a választást megerősíti, a beiktatást tudomásul veszi és a választásról – tudomásul vétel végett – a főtiszteletű egyházkerületre jelentést tesz.

42. Tárgyaltatott ifj. Kőmves Sándor segédlelkésznek az ungi református egyházmegye kötelékébe leendő bekebelezés iránti kérelme.

Az egyházmegye közgyűlése ifj. Kőmves Sándor segédlelkészt az egyházmegye kebelébe felveszi és itteni működését 1942. évi június hó 12. napjától nyilvántartja.

43. Tárgyaltatott Stefán Miklós nagyszelmenci segédlelkésznek az üresedésben lévő szirénfalvai előkönyörgő kántori állásra segédlelkészi minőségben leendő alkalmaztatása és az ungi református egyházmegye kötelékébe való bekebeleztetés iránti kérelme.

Az egyházmegye közgyűlése Stefán Miklós nagyszelmenci segédlelkésznek az egyházmegye kötelékébe bekebelezését elhatározza és a nagyszelmenci lelkész, javaslata alapján hozzájárulását adja ahhoz, hogy a szirénfalvai előkönyörgő kántori javadalom terhére, ezen állásban ideiglenes minőségben alkalmaztassék. Az ideiglenes alkalmaztatás addig tart, amíg az egyházközség az állást okleveles kántor tannóval be nem őrli.

44. Az Országos Református Jóléti és Gazdasági Társulat igazgatója Egerházy Lajos tervezetet készített az egyház szociális és gazdasági programjának megindítására és munkabavételére. Ezen tervezetet a Főtiszteletű és Méltóságos Egyetemes Konvent 4130/1941. sz. körlevelével leküldte véleményadás végett egyházainkhoz és egyházmegyénkhez is „abban a biztos tudatban, hogy felszabadult Testvéreink sok komoly és értékes tanácsot fognak nyújtani a református egyház emez égetően fontos társadalompolitikai feladatainak egységes szabályozásához és a megfelelő utmutató elkészítéséhez.”

Közgyűlés a minden egyház által ismert tervezet helyesnek tartja és a maga részéről is szükségesnek látja az egyetemes egyházban egy egyöntetű szociális és gazdasági munka mielőbbi megindítását.

45. Az egyetemes Konvent 398/1942. számú határozatában foglalkozik a Magyar Evangéliumi Munkásszövetség emlékiratával. Az Emlékirat konkrét tényekkel alátámasztva feltárja a segédlelkészek helyzetét és kéri azok javadalmazásának és szolgálati viszonyának gyökeres rendezését.

Egyetemes Konvent Porzolt István, konventi közigazgatási bizottsági előadó előterjesztésére, valamint az egyházkerületek esperesi értekezletének javaslata alapján, magyar református egyházunk életére nézve nagy jelentőségűnek és elodázhatatlanak itéli a segédlelkészek anyagi és szolgálati ügyeinek rendezését és kifejezi azt a nézetét, hogy a segédlelkészek javadalmazásának és szolgálati viszonyának rendezése érdekében sürgős intézkedéseket kell tennie a kerületeknek.

Felkéri ezért az Egyetemes Konvent az egyházkerületek püspökeit, hogy egyházmegyénként névszerint nevezék meg azokat az egyházközségeket, amelyekben az E. T. I. t. c. 20. §-a alapján lelkipásztori állás szervezése szükséges és e törvényre való hivatkozással sürgessék az egyházközségeket a szükséges számú lelkipásztori állás megszervezésére. Megnevezendők azok az egyházközségek is, ahol a tanyai hívek és szórványok lelki gondozása céljából díjleveles missziói lelkészi állás volna szervezendő.

A konventi határozat arra is felhívja a figyelmet, hogy nem lehetne-e nagyobb városokban kórházi lelkészi állást szervezni? Kimutatás készítendő továbbá azokról az egyházközségekről, amelyekben a nem református középiskolába és elemi népiskolába járó református növendékek száma (160), vagy az órák száma (20) indokolttá tenné önnálló vallásoktató-lelkészi állások szervezését. Az ilyen egyházközségek utasítandók, hogy haladéktalanul kérjék az állás megszervezéséhez az állam anyagi hozzájárulását,

A fentiek figyelembevételével felkéri az Egyetemes Konvent a püspököket, hogy készíttessék el az esperesekkel a segédlelkésztartó helyek kimutatását és a konvent által rendelkezésre bocsátandó jelentő íveken a segédlelkészek helyzetrajzát. Az Egyetemes Konvent e bekérendő jelentések alapján előterjesztést

kíván tenni az országos zsinathoz a segédlelkészek helyzetének végleges rendezése érdekében.

Egyházmegyei Közgyűlés egyetemes magyar református egyházi életünk szempontjából fontosnak és nagy jelentőségűnek tartja a segédlelkészek anyagi helyzetének és szolgálati viszonyának rendezését és abból kifolyólag haladék nélkül intézkedik aziránt, hogy az egyházmegye területén az E. T. I. t. c. 20. §-a értelmében lelkipásztori állások szerveztessenek, számbaveszi azokat a tanyákat, illetve szórványokat, ahol missziói lelkészi állás megszervezése lehetséges és indokolt, továbbá azokat az egyházközségeket is, amelyekben a nem református közép- és elemi iskolába járó növendékek létszáma indokoltá teszi önálló vallásoktató-lelkészi állások megszervezését.

46/a. Tárgyaltatott a 398/1942. sz. konventi határozattal kapcsolatos 3062/1942. számú püspöki körlevél 1. a. és b. pontja, mely jelentést kér a kerületre arra vonatkozólag, hogy van-e az egyházmegyében olyan gyülekezet, ahol a rendes lelkipásztorok számát szaporítani lehetne, illetve van-e olyan gyülekezet, ahol meg van szervezve a második lelkipásztori állás is, de valamilyen oknál fogva nincsen betöltve?

Egyházmegyei Közgyűlés a Körlevél 1. a. pontjára vonatkozólag megállapítja, miszerint az egyházmegye területén – tekintettel annak törpe gyülekezeteire – nincsen olyan egyházközség, ahol a lelkipásztorok számát szaporítani lehetne.

A Körlevél 1. b. pontjára vonatkozólag megállapítja Közgyűlés, hogy az egyházmegye területén nincs olyan gyülekezet, ahol meg lenne szervezve a második lelkipásztori állás és nem volna betöltve.

b. Tárgyaltatott a 398/1942. sz. konventi határozattal kapcsolatos 3062/1942. számú püspöki körlevél 3. pontja, mely megállapítását és összeírását szorgalmazza azoknak a szórványgyülekezeteknek, vagy tanyáknak, ahol missziói lelkészi állás megszervezése indokolt lenne.

Egyházmegyei Közgyűlés megállapítja, hogy az egyházmegye területén Nagyberezna és Perecseny olyan szórvány gyülekezet, ahol a lelkészi állás megszervezése feltétlenül indokolt. Egyben örömmel jelenti

hogy Nagybereznán és Perecsenyben az egyházmegye vezetősége már megindította az egyházközséggé szervezkedés munkáját, melyet nyomon követ a misziói lelkészi állás megszervezése is.

A tanyai lelkészi állások megszervezésével kapcsolatosan megállapítja a közgyűlés, miszerint az egyházmegye területén nincsenek olyan tanyák, vagy telepek, ahol lelkészi állások szervezése lehetséges, vagy indokolt lenne.

c. Tárgyaltatott a 398/1942. sz. konventi határozattal kapcsolatos 3062/1942. számú püspöki Körlevél 4. pontja, mely arra hívja fel a figyelmet, hogy van-e az egyházmegye területén olyan nagyobb város, ahol kórházi lelkészi állás szervezhető lenne ?

Egyházmegyei Közgyűlés megállapítja, hogy az egyházmegye területén ebből a szempontból csupán Ungvár jöhetne számításba, azonban itt a felvidéki gör. katolikusok, valamint a helybeli és környékbeli róm. katolikusok nagy száma messze felülmúlja a református betegek számát, minélfogva Ungváron református kórházi lelkészi állás szervezése kivihetetlen.

d. Tárgyaltatott a 398/1942. számú konventi határozattal kapcsolatos 3062/1942. számú püspöki körlevél 5. pontja, mely szerint mindazon egyházközségek, amelyekben a nem református középiskolába és elemi népiskolába járó református növendékek száma indokolttá tenné önálló vallásoktató-lelkészi állások szervezését, haladéktalanul kérjék a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumot jól megindokolt kérelemben az önálló vallásoktatói állás megszervezéséhez való hozzájárulásra. A tanulók számát az iskolák igazgatóival kell igazoltatni, valamint a beállítható óraszámot is.

Egyházmegyei Közgyűlés tekintetbe véve az ebből a szempontból számbavehető egyházközségeket, megállapítja, miszerint önálló vallásoktató-lelkészi állás szervezendő az egyházmegye területén a következő egyházközségekben :

Csongoron, ahol ref. növendékek száma	308
Eszenyben	222.
Kisdobronyban	310.
Ungváron	489.

Ezeket az egyházközségeket felszólítja Közgyűlés, hogy haladéktalanul kérjék a Vallás- és Közoktatásügyi Minisztériumot jól megindokolt kérelemben az önálló vallásoktatói állás megszervezéséhez való hozzájárulásra.

47. Az Egyetemes Konvent 101/1942. számú határozatában elrendelte, hogy a nem református közép- és elemi népiskolák vallásoktatási szabályrendelet tervezetét a 297/1942. számú konventi határozat értelmében az egyházmegyék tanügyi bizottságának vallásoktatási szakosztálya is tárgyalja le és a hozzászólást egyházmegyei közgyűlési határozat formájában terjessze fel az Egyházmegye az Egyházkerületre.

A szabályrendelet tervezetben részletes kidolgozást nyert az új alapokra fektetett vallásoktatási felügyelettel és irányítással kapcsolatos munka és teendő. Pontosan meghatározza a vallástanítók anyagi és szolgálati viszonyát a gyülekezettel szemben, amelyben működnek. Szól a vallástanítók és a vallástanítás valamint a vallásos nevelés mikéntjéről, a felügyeletről, melyet az egyházmegye, a Kerület és a Konvent gyakorol választott szakelődői, illetve felügyelői útján. Felvázolja részletesen a szakelődők kötelességeit, a látogatást megelőző teendőket, a látogatás lefolyását, a felügyelet módját és szempontjait és kihangsúlyozza a látogatás tapasztalatainak megbeszélését a vallástanítóval. A szabályrendelet tervezet részletes kidolgozással, minden mozzanatra kiterjedő alapos körültekintéssel készült, mely változtatás nélkül alkalmas az elfogadásra.

Közgyűlés tekintettel a szabályrendelet tervezet részletes kidolgozására és a vallásoktatás ellátásának és ellenőrzésének alapos körültekintéssel való elkészítésére, a maga részéről észrevételt nem tesz, azt változtatás nélkül elfogadásra ajánlja.

48. A Szeretetszövetség azzal a kéréssel fordul egyházmegyénkhez, hogy bekapcsolódva a „Saját árva” mozgalomba, vállalja el egy árva felnevelését 10 éven át évi 250— pengő lefeltevéssel.

Közgyűlés a Szeretetszövetség ezen külön kérelmét fedezet hiányában nem teljesítheti, annyival is inkább, mivel a Szeretetszövetséget már most is évi 540 P.-vel segíyezi.

49. Tárgyaltatott az esperesnek az 1942/42. iskolai évben beszedett népiskolai beiratásdíjakról szóló jelentése, amely szerint :

Népiskoláinkba beiratkozott	1453	növendék.
Beiratásdíj fizetése alól felmentett	335	"
Beiratásdíjat fizetett	1118	"
Beiratásdíjkból befolyt	1117.86	P.
Internátusra befizetve	547.98	P.
Tanulók könyvtárára	537.72	P.
4 % kezelési költség	18.06	P.
Hátralékban maradt	-24	P.

Egyházmegyei közgyűlés az esperes jelentését tudomásul veszi és a kimutatást a főtiszteletű Egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

50. Koncz Gyula e. m. építési szakértő az eszenyi templom-
renoválással kapcsolatban jelenti, hogy az év elején a munkára vonatkozólag utbaigazítással és részletes tanáccsal szolgált az egyháznak és előkészítette a munkákra vonatkozó kiírást. A munka – amelynek nagy része a templomfalazat alsó részének kiszáritása és nedvesség elleni védelme volt – a nyár folyamán elvégeztetett, Fodor Béla kir. főmérnök felülvizsgálta és nagyjában jónak találta, Kisebb hibák és eltérések a kiírástól előfordultak, ezek kiigazítása és elintézése folyamatban van.

A nagyszelmenci templom renoválásának ügye előkészítés állapotában van. Az egyház az anyagok tulnyomó részét már beszerezte és Isten segítségével a jövő év folyamán akarja elvégeztetni a munkát.

A jelentés tudomásul vétetett.

51. A nagygyeői egyház kéri a nt. Egyházmegyei Közgyűlés hozzájárulását az elomlófélben levő istállóépület újjáépítéséhez. Beterjeszti a presbitérium és egyházközségi közgyűlés jegyzőkönyveit, amelyekből kitűnik, hogy azt úgy a presbitérium mint az egyházközség is névszerinti szavazással elfogadta és az építés költségeiről szabályszerűen gondoskodtak.

Közgyűlés a nagygyeői presbitérium és egyházközség elhatározását örömmel veszi tudomásul és az enyedélyt az építkezéshez megadja, felhívja amellettt azonban az egyházközség figyelmét arra, hogy főképp cementet, de egyéb építési anyagot is feltétlenül még ez évben szerezzenek be a munkához,

nehogy a mindinkább növekvő anyagihiány miatt az építkezést ne lehessen majd elvégezni.

52. Tárgyaltatott Kormos Endre sárospolyánkai lelkésznek a sárosremetei leányegyház által fizetendő párbér megosztása iránt beadott kérelme,

Az egyházmegye közgyűlése Kormos Endre lelkész azon kérelmét, hogy a sárosremetei leányegyház által fizetendő párbér fele-fele arányban osztassék meg az egyházközség és a lelkész között, teljesíthetőnek nem találta. Utasítja az egyházmegye a sárospolyánkai lelkészt arra, hogy kérelmét előzetesen az egyházközséggel tárgyalassa le, s annak megtörténte után úgy a presbitérium, mint pedig az egyházközségi közgyűlés határozatáról szerkesztett jegyzőkönyveket fellebezésével a díjlevél csatolása mellett terjessze az egyházmegye közgyűlése elé.

53. A nagygejőci egyházközség bejelenti, hogy a folyamatban levő építkezései költségeinek fedezésére kölcsönvett a saját magtáralapjából 1709⁹⁵ pengőt, kéri e kölcsön felvételének a jóváhagyását,

Közgyűlés a kölcsön felvételét jóváhagyja, de utasítja az egyházközséget, hogy a kölcsönt számadarsaiban tartsa nyilván, kamatait minden évben tőkésítse és gondoskodjék külön költségvetésben az adósság visszafizetésének teljes fedezéséről.

54. A vajkóc–mátyóci egyházközség presbitériuma kéri új adókulcsának megerősítését.

Közgyűlés az új adókulcsot jóváhagyja és megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerületre tisztelettel felterjeszti.

55. Tárgyaltatott a pallói ref. egyházközség kérelme a fel-emelt tanítói javadalom biztosítására megállapított új egyháziadó kivétési kulcs jóváhagyása iránt.

Egyházmegyei közgyűlés a pallói egyházközség új egyházi adó kivétési kulcsát, melyet a presbitérium és közgyűlés is elfogadott jóváhagyólag tudomásul veszi és az egyházkerületi közgyűléshez felterjesztve, annak megerősítését ajánlja.

56. Olvastatott Kőmives Sándos e. m. papi főjegyzőnek a nagyberezna–perecsenyi missziói egyházközség megszervezése

tárgyában az esperesi hivatalhoz beterjesztett következő jelentése
Nagytiszteletű Esperes Ur!

F. évi 976. sz. rendelkezése értelmében megbízást kaptam arra, hogy a nagyberezna–pérecsenyi missziói egyházközség megszervezéséhez szükséges előfeltételek okmányszerű biztosítása érdekében tárgyalásokat folytassak és a missziói állás megszervezésével kapcsolatban felmerülő tennivalókat elvégezzem. A megbízatásnak eleget téve, van szerencsém tisztelettel előterjeszteni a következő jelentésemet:

Országunk magyarlakta területének legészakibb kiszögeléséből hangzik felénk a magyar vallást követő testvéreink segítséget kérő szava. Nagyberezna és Pérecseny kálvinista magyarjai szeretnének a bereznai és pérecsenyi járás területén elszórt evangéliumi hitű nemzettestvéreikkel együtt önálló missziói egyházközséggé megszervezkedni. Nagybereznán és a hozzájuk tartozó két járás területén egyenként körülbelül 60–60, együtt mintegy 240 a református hívek száma, akiknek kéréséhez a velük együtt élő, mintegy 30 lélekszámot kitevő ág. h. evangélikus hittestvéreink is csatlakoznak.

Ezek együtt szeretnék újra meggyújtani azt az elhamvadt őrtüzet, melyet itt, az ország északi határvidékén az ellenreformáció felekezeti türelmetlensége már a XVIII. század közepére majdnem teljesen kioltott. Ung vármegye Ungváron felül eső részében, ahol egyházmegyei anyakönyvünk hiteles bizonyságaként még a XVI. század végén minden községben népes *magyar evangéliumi gyülekezetek* voltak, ma már, – az ellenreformáció és a kurucháborúk, a XIX. század nemzetpolitikai mulasztásai és a közelmúlt husz éves cseh megszállás ideje után, – ennek az őrtüznek hajnalcsillag fényétől eltekintve, sötétség borul erre a vidékre nemcsak a majdnem teljesen megsemmisült kálvinistaság, hanem a magyarság szempontjából is. Ha soha meg nem bocsátható nemtörődomséggel ezt az utolsó gyöngye fényt is végképen kialudni engedjük, nemcsak vallási, hanem nemzeti érdekeink terén is helyrehozhatatlan mulasztást követünk el.

Minden elismerést és pártfogást megérdemel nemcsak egyházi hatóságaink, hanem elsősorban és főként a magyar állam részéről is az a lelkes vállalkozás és fáradozás, mely e két, társ egyházként megalakuló missziói egyházrész missziói egyházközséggé szervezkedése céljából nemcsak megindult és folyik, hanem már eddig is figyelemreméltó eredményeket mutathat fel.

Fontos dolognak tartom, hogy rámutassak arra, miszerint a szervezés alatt álló missziói egyházközség hatásköre nemcsak Nagyberezna és Perecseny, valamint a hozzájuk tartozó járások területére terjedne ki, hanem ugyanezen gyülekezet lelkészének pasztorációjá alá tartozna az ungvári egyházközséghez beosztott missziói körnek az a része is, mely az ungvári járás területéből az ungvár–uzsoki vasutvonal mentén esik. Nem utolsó sorban említendő meg a lelkigondozásra váró területtel kapcsolatban az a körülmény, hogy az említett vasutvonal mentén, mint a jelenlegi magyar–szlovák állam határvonalán elhelyezett helyőrségek protestáns vallásu legénysége szintén ennek a missziói lelkésznek a pasztorációjára vár. A helyszínen szerzett értesülésem szerint magában Perecsenyben 130, Nagybereznán 350, Fenyvesvölgyön, Hajasdon és a többi helyőrségekben még további 300–400 körül van a lélekszáma azoknak a protestáns vallásu katonáknak, akik a kassai hadtestnél működő egyetlen református esperes–lelkész egyházmegyéjébe tartoznak, de katonai lelkészt ugyyszólván esztendőszámra sem láthatnak és istentiszteleten is csak akkor vehetnek részt, ha a most szervezés alatt álló perecseny–nagybereznai egyházközség missziói lelkésze a hatáskörébe tartozó szórványok egyes részeiben, vagy az egyházzrészek központjain istentiszteletet tart.

Ugyancsak fontos ágát képezi a kinövezendő missziói lelkész munkaterületének a szórvány hivek lelkigondozása terén az iskolába járó növendékek hitoktatásban való részesítése is. Ezen a téren az utóbbi évek folyamán ugyyszólván alig történt valami említésre méltó intézkedés. Az alkalomszerűleg és ellenőrzés, jóformán felelősség nélkül végzett hitoktatás helyesebben annak a hiánya, olyan területen, ahol a mindennapi iskolákon kívül két középiskola is működik, előbb utóbb megbosszulja magát

A kapott rendelkezés értelmében f. évi augusztus 3.-án bizottsági gyűlést tartottam külön–külön Nagybereznán és Perecsenyben a megszervezendő egyházzrész tagjaival. A tárgyalásról felvett jegyzőkönyveket, melyekben az érdekeltek a megszervezéssel kapcsolatos kívánságaikat is előadják, csatolom. Mellékelem az ungvári egyház prezsbitériumának arról szóló határozatát, hogy a szervezés alatt álló missziói egyházközség területén élő szórvány hivel kapcsolatbnn bármilyen téren támasztható igényeiről lemond és őket minden külön kikötés nélkül elbocsátja; ugyancsak csatolom a folyó évi szeptember 9.-én

Ungváron az illetékes ungvári ág. h. ev. missziói lelkésszel kötött megállapodást, amelynek pontjai az erre a területre hatáskörrel bíró ungvári ág. h. ev. missziói egyházközség egyházhatósága által jóváhagyott megegyezést foglalják magukban.

Jelentem, hogy a már előbb beterjesztett ideiglenes jelentésemben foglalt kívánság szerint a nagybereznai egyházközség-rész 15, a perecsenyi egyházközség-rész 12 taggal kívánta presbitériumát megalakítani. Ezt a létszámot azon körülmény indokolja, hogy presbitériumra nemcsak Nagyberezna és Perecsény központokon van szükség, hanem képviseltetni kell a presbitériumban a missziói terület mindazon pontjait is, ahol az egyháztagok létszáma az egyházközség adminisztrációja tekintetében azt szükségessé és elkerülhetetlenné teszi.

Jelentem, hogy a bizottsági tárgyalások jegyzőkönyveiben foglalt előterjesztések alapján a nagytiszteletű Esperes Ur által designált presbitériumot f. évi szeptember hó 13.-án Nagybereznán, szeptember 20.-án pedig Perecsényben megalakítottam, annak tagjait istentisztelet keretében ünnepélyesen felelkesíttem és az ugyanakkor megtartott presbiteri, utána pedig közgyűlésen a törvény által előírt formában szabályszerűen letárgyaltattam és kiállítottam a kinevezendő missziói lelkész helyi forrásból eredő jövedelmét megállapító lelkészi díjlevelet. A vonatkozó jegyzőkönyvek kivonatai az iratoknál vannak.

Jelentem, hogy az egyházzrészek tagjai által a csatolt jegyzőkönyvek bizonyosságként az egyházközség fentartására és a lelkész helyi forrásból eredő javadalmának önként vállalt egyházi adóból történő biztosítására felajánlott hozzájárulása a szükséges államszegély biztosításától feltételezetten – már most lehetővé teszi azt, hogy a nagyberezna–perecsenyi missziói egyházközség szervezkedését az egyházi főhatóság jóváhagyja és lelkészi állásukra az egyházi törvények rendelkezése szerint a főtiszteletű Püspök Ur által kinevezett missziói lelkész munkáját megkezdhesse. Ez irányú indézkedéseknek haladéktalan megtétele ugy egyetememes egyházi és nemzeti, mint az érdekelt területén lakó hiveink lelki szükségletének kielégítése szempontjából feltétlenül szükségesnek és kívánatosnak látszik.

Végül jelentést kell tennem arról, hogy az egyházközség-részek vezetői, gondnokai részéről kérvény adatott be ugy egyházmegyei közgyűlésünkhöz. mint közgyűlésünk után a főtiszteletű

egyházkerülethez és egyetemes konventhez is egyszersmindenkori (beruházási) és évi állandó (fenntartási) segély megszavazása iránt.

Ezzel kapcsolatban jelentem, hogy a két egyházközségrész megbizottaival lefolytatott tárgyalás után f. évi szeptember 9.-én Ungváron közös megbeszélést tartottam az érdekelt egyházközségrészek kiküldötteivel, melyen az ungvári egyházközség vezetősége és az ungvári ev. missziói lelkész is részt vett. Ez a közös értekezlet újból letárgyalta és minden változtatás nélkül elfogadta a külön-külön tartott megbeszélések alkalmával hozott határozatokat. Ugyanezzel a bizottsággal tisztelegtem azután Kárpátalja nagyméltóságú kormányzóbiztosának hivatalában, ahol a kormányzói biztos urtól az egyház szervezésével és az elkészítendő lelkészlakás, imaházak és hivatalos helyiség építésével kapcsolatosan felmerülő költségek fedezésére vonatkozólag előterjesztett kérelmeink és igényeink kielégítése tekintetében a legbiztatóbb Igéreteket kaptuk.

Ezzel kapcsolatban már most jelentést tehetek arról, hogy illetékes helyről nyert értesülés szerint a missziói lelkézi lakás és imaház céljára már terület is van kiutalva a nagybereznai vasuti állomás épülete közelében igen alkalmas helyen, amelyet személyesen is megtekintettem és megállapítottam, hogy rendelkezése céljainak mindenben megfelel.

Ugyancsak értesültem arról is, hogy a nagybereznai katonai parancsnokság kilátásba helyezte az építkezéssel kapcsolatos anyagszállításhoz szükséges fuvarok szolgáltatását, Fodor Béla ungvárt mérnök úr önként felajánlotta az építkezéssel kapcsolatos tervezési és munka ellenőrzési feladatok díjtalan elvégzését, az ungvári erdőigazgatóságon pedig biztatást nyertünk abban a tekintetben, hogy a m. kir. kincstár nem zárkózik el attól, hogy úgy az építkezéshez szükséges faanyag adományozásával, mint a lelkészlakás és hivatali helyiségek fűtéséhez szükséges tüzfának évenkénti szolgáltatásával a református missziói egyházközségnek is éppenugy segítségére lesz, mint ahogy ezen a téren a többi vallásfelekezetek gyülekezeteinek ilyen irányu szükségleteit is fedezi.

Tisztelettel kérem jelentésem tudomásulvételét és azt, hogy a nagybereznai—perecsényi missziói gyülekezet szervezkedéséhez az egyházi főhatóságok részéről szükséges jóváhagyást egyház-

megyei közgyűlésünk jóváhagyó és megerősítő határozatának pártolólag történő felterjesztése útján mielőbb kieszközölni méltóztatásuk.

Vagyok alázatos tisztelettel
Vaján, 1942, szeptember 23.

kész szolgálja :
KÖMIVES SÁNDOR
e. m. tanácsbíró.

Egyházmegyei közgyűlés Kőmives Sándor e. m. tanácsbírónak, mint esperesi kiküldöttnek a nagyberezna—perecsényi missziói egyházközség megszervezése érdekében folytatott működéséről szóló jelentését tudomásul veszi, a nagyberezna—perecsényi missziói egyházközség szervezkedését a maga részéről jóváhagyja és a főtiszteletű egyházi főhatóságoknak a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés elé a legmelegebb ajánlással felterjesztve megerősítésre ajánlja. Esperesnek az egyházrészek presbitériumának megválasztásával kapcsolatos intézkedését megerősíti és kifejezetten hangsúlyozza, hogy a nagyberezna—perecsényi missziói egyházközség lelkészének mielőbbi kinevezését és munkába állítását egyetemes egyházi és magyar nemzeti érdekből is elsőrangú fontosságú közérdeknek tartja.

57. Olvastatott az esperesi hivatal jelentése arról, hogy a nagyberezna—perecsényi egyházközség presbitereinek számát a nagybereznai egyházrész részéről 15-ben, a perecsényi egyházrész részéről 12-ben állapította meg az egyházközség meghallgatásával. Kéri a közgyűlés jóváhagyását az egyházi törvények I. t. c. §. 2. bek. értelmében ezen intézkedésére.

Közgyűlés a nagytiszteletű Esperes Ur rendelkezését jóváhagyja és a nagyberezna—perecsényi missziói egyházközség presbitereinek számát 1954-ig terjedő időre, vagyis 12 évre Nagyberezna részéről 15-ben, Perecsény részéről 12-ben állapítja meg.

58. Olvastatott a nagyberezna—perecsényi missziói egyházközségnek egyházkerületi és konventi egyszersmindenkori (építkezési) és állandó (fentartási) évi segély iránti kérelme.

Egyházmegyei közgyűlés a nagyberezna—perecsényi missziói egyházközség segély iránti kérelmét a

legmelegebb ajánlással terjeszti fel a főtiszteletű egyházkerületre és általa a főtiszteletű és méltóságos egyetemes konvent elé.

59. Tárgyaltatott a nagyberezna–perecsenyi missziói egyházközség lelkészi díjlevele, melyet 6 eredeti példányban terjeszt be jóváhagyás és megerősítés végett.

Egyházmegyei közgyűlés a nagyberezna–perecsenyi missziói egyházközség lelkészi díjlevelét jóváhagyja és a főtiszteletű egyházkerületnek megerősítésre ajánlja.

60. Tárgyaltatott az ásványi egyházközség lelkészi díjlevele, melyet 4 eredeti példányban terjesztett be megerősítés végett.

Egyházmegyei Közgyűlés az ásványi egyházközség lelkészi díjlevelét a maga részéről jóváhagyja és kellő formában kiállítás és törvényszerű felszerelés után a főtiszteletű egyházkerületnek megerősítésre ajánlja.

61. Dr. Csomár Zoltán kiskiráti lelkész kéri, hogy a cseh-szlovákia területére szakadt református egyház 20 éves története című munkáját, vásárolja meg az egyházmegye a parókhális könyvtárak részére.

Egyházmegyei közgyűlés a kérelmet teljesíti és Dr. Csomár Zoltán egyháztörténelmi könyvét darabonként 2 pengős áron minden egyházközség parókhális könyvtára részére megvásárolja.

62. Bellágh Barna nagyszelmenci lelképásztor 289/1942. számú írásbeli beadványában előadja, miszerint a szirénfalvai előkönyörgő kántor–tanítói állást egy év óta nem tudják betölteni, a negyedik pályázati hirdetés is eredménytelen maradt. A tanítás további zavartalan menetének egyetlen megoldása a a községi iskolával való együttműködés (kooperáció). Mivel az ottani községi iskolának nincsen megfelelő tanterme, azért a szirénfalvai leányegyház a maga iskola épületét a fenntartó községnek bérbe kívánja adni, miáltal az egyházközség anyagi segítséget nyerne. Az esperes úr ideiglenes jóváhagyását ez ügyben megnyerték, most mély tisztelettel kérik az egyházmegyei közgyűlés végleges jóváhagyását, e célból becsatolják a kooperációra és a bérbeadásra vonatkozó részletes presbiteri határozatot, valamit a bérleti szerződés eredeti példányát is.

Tekintettel a szirénfalvai leányegyház kényszerhelyzetére, arra a megoldatlan helyzetre, hogy négy-szeri pályázati hirdetés után sem tudott kapni előkönyörgő kántor—tanítót, közgyűlés a szirénfalvai leányegyház beadványának értelmében a községi iskolával való együttműködést, valamint a tanteremnek ideiglenesen való bérbeadását jóváhagyja.

63. Ludvigh Károly jenkei kántortanító azzal a kéréssel fordul az egyházmegyei Közgyűléshez, hogy az E. T. V. t. c. 19. §-a szerint kötelező kántor vizsga letétele alól végleges felmentést nyerjen. Eddig katonai szolgálata akadályozta meg a vizsga letételében, a jelenben pedig a mai idők nehéz anyagi helyzetére, felesége tartós gyógykezeltetésére és három gyermeke költséges taníttatására hivatkozva kéri a kántor—vizsga alóli felmentését.

Közgyűlés Ludvigh Károly kántor—vizsga felmentésével kspcsolatos kérelmének helyt nem adhat, amennyiben a vizsga letétele E. T. értelmében minden református kántor—tanítóra kölelező. A vonatkozó törvény értelmében utasítja a közgyűlés Ludvigh Károlyt, hogy a kántorra képesítést egy éven belül szerezze meg.

64. Mitró István tizasalamoni lelkipásztor azzal a kéréssel fordul a Közgyűléshez, hogy az egyházmegyei tisztségekre való szavazással kapcsolatosan reá kirótt 10— pengő birságot elengedni méltóztassék. Igazolással felhossa, miszerint a tizasalamoni egyházközség presbitériuma a jegyzőkönyv tanúsága szerint szavazatát leadta az összes egyházmegyei tisztségekre, csupán a szavazólapra felejtette el felírni az ügyész nevét.

Közgyűlés Mitró István kérelmének helyt ad és a reá kirótt 10 pengős büntetést elengedi.

65. Bittó Béla pinkóci lelkipásztor azzal a kéréssel fordul a Közgyűléshez, hogy az egyházmegyei tisztségekre való szavazással kapcsolatosan reá kirótt 10— pengő birságot elengedni méltóztassék. Igazolással felhossa, miszerint a pinkóci egyházközség presbitériuma a jegyzőkönyv tanúsága szerint szavazatát leadta az összes egyházmegyei tisztségekre, csupán a szavazólapra felejtette el felírni az ügyész nevét.

Közgyűlés Bittó Béla kérelmének helyt ad és a reá kirótt 10. pengős büntetést elengedi.

66. Egyházmegyei közgyűlésünk a legutóbbi közgyűlés óta megjelent XXIII–XXVI. számú esperesi körleveleket tudomásul vette.

67. A f. évben tartandó egyházkerületi közgyűlésre egyházmegyénk képviselőiben esperesen és gondnokon kívül Kása Ferdinánd és Györke Endre, Dr. Nagy Kálmán és Dr. Bényey Zoltán urakat küldi ki. (Póttagok Dr. Csomár Zoltán és Dr. Sütka László.)

68. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének kinyomatásával Kőmives Sándor e. m. papi főjegyző bizatott meg.

69. Jelen gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére határidőül 1942. évi október hó 20. napját tűzte ki a közgyűlés.

Meghitelesített Ungváron 1942. október 20. napján.

Nyomárkay Sándor em. gondnok, Ujlaki Sándor esperes, Kőmives Sándor e. m. papi főjegyző, Dr. Csomár Zoltán e. m. papi jegyző, Nagy József jegyző, Koncz Gyula világi főjegyző.

I. M e l l é k l e t.

Az Ungi Egyházmegyei Pénztár kezelésében levő tőkék 1941. évi forgalma.

Sorszám	M e g n e v e z é s	Tőkeérték az év elején	1941. évi bevételek	1941. évi kiadások	Tőkeérték 1941. XII. 31.-én	1941.-ben tőkésített kamat	Terheli kintlevő kamat- követelés	1941. évi tőke növekedés	Apadás 1941. évben.
<u>I. Saját tulajdonban lévő tőkék.</u>									
1	Egyhm. lelkeszi özvegyárvtár	20933 12	1416 98	1246 10	21104	1255 98	3000	170 88	
2	közigazgatási pénztár	10 99 46	19844 59	17433 38	12509 67	606	1900	2410 21	
3	P. Horváth M. sírboltalapítványa	2084 -	125 -		2209 -	125 -	330 -	125 -	
4	P. Horváth M. gyűléstartási alap.	3000 -	180 -	205 -	2974 40	180 -			25 60
5	Egyházmegyei könyvtáralap	940 -	56 40		996 40	56 40	200 -	56 40	
6	Rendelkezési alap	2 44 62	217 10		2361 72	131 30	1000 -	217 10	
7	Szabó András alapítvány	170 -	10 -		180 -	10 -	20 -	10 -	
8	Bernáth Zoltán alapítványa	1500 -	90 -	90 -	1500 -	90 -	200 -		
9	Egyházközségek segélytartalék alap	678 12	40 88	719 -		40 88			719 -
I. Részösszeg : Saját alapok		41549 32	21980 65	19695 08	43835 19	2495 56	6650 -	2989 59	744 60

Sorszám	Megnevezés	Tőkeérték az év elején	1941. évi bevételek	1941. évi kiadások	Tőkeérték 1941. évi XII. 31.-én	1941.-ben tőkésített kamat	Terheli kintlevő kamat-követelés	Tőke növekedés 1941.-ben	Apadás 1941.-ben
	<u>II. Idegén rendeltetésű tőkék.</u>								
1	Ásványi lelkészalap	191 —	9 50		200 50	9 50	30 —	9 50	
2	Ásványi harangalap	141 20	7 10		148 30	7 10	20 —	7 10	
3	Vajáni Móré alap	350 —	17 50		367 50	17 50	50 —	17 50	
4	Vajáni Erdélyi János alapítvány	547 —	27 50		574 50	27 50	80 —	27 50	
5	Vajáni közalap	400 —	800 —	300 —	900 —	24 —	120 —	500 —	
6	Botfalvai Gencsy Ferenc alapítv.	180 40	9 —		189 40	9 —	20 —	9 —	
7	Pinkóci lelkészalap	430 —	21 50	21 50	430 —	21 50	60 —		
8	Szürtei Tóth Lajos és neje	862 50	143 10		1005 60	43 10	150 —	143 10	
9	Ungmogyorósi Zsiró Istvánné	175 30	8 70		184 —	8 70	20 —	8 70	
10	Záhonyi Halász Mihály	191 40	9 60		201 —	9 60	30 —	9 60	
11	Szeretvai Szilágyi Ferenc	144 50	7 50		152 —	7 50	20 —	7 50	
12	Palágyi lelkészalap	10650 —	319 50	10969 50		319 50			10969 50
13	Palágyi orgonaalap	142 60	48 40		191 —	8 40	20 —	48 40	
14	Palágyi templomalap	19 50	1 —		20 50	1 —		1 —	
15	Teológiai internátus	19748 20		19748 20					19748 20

Sorszám	Megnevezés	Tőkeérték az év elején		1941. évi bevételek		1941. évi kiadások		Tőkeérték 1941. évi XII. 31.-én		1941.-ben tőkésített kamat		Terheli kintlevő kamat-követelés		Tőke növekedés 1941.-ben		Apadás 1941.-ben	
16	Átmeneti tőkék alapja	6000	—	6705	—	5705	—	7000	—	535	10			1000	—		
17	Salamoni orgonaalap	977	20	48	80			1026	—	48	80	150	—	48	80		
18	Salamoni Berta Honor alapítvány	167	80	8	40			176	20	8	40	20	—	8	40		
19	Korláthelmeci egyház alapjai			1050	—			1050	—	50	—	100	—	1050	—		
20	Gálocsi Otthon Alap			363	—			363	—	13	—	45	—	363	—		
21	Gálocsi egyházi alap	892	50	44	50			937	—	44	50	100	—	44	50		
22	Nagyszelmenci Szabó Péter alapítv.			753	80			753	80	32	50	100	—	753	80		
23	Nagyszelmenci reformáció alapítv.			392	—			392	—	10	09	50	—	392	—		
24	Nagyszelmenci templomalap			7062	40			7062	40	170	88	222	43	7062	40		
25	Szirénfalvai templomalap			509	—			509	—	12	69	50	—	509	—		
II. Részösszeg :		42211	10	18366	80	36744	20	23833	70	1439	86	1457	43	12020	80	30717	70
Idegen rendeltetésű tőkék																	
Áthozat I. Részösszeg		41549	31	21980	95	19695	08	43835	19	2495	56	6650	—	2989	59	744	60
III. Főösszeg :																	
A vegyes alapok végösszege		83760	42	40347	75	56439	28	67668	89	3935	42	8107	43	15010	39	31462	30

II. Melléklet. Az ungi egyházmegyei pénztár

Sorszám	M e g n e v e z é s
	I. Saját alapok :
1	Egyházmegyei lelkészi özvegyárvtár 1942. évre előirt kamat lelkészek tagsági díja 1942. évre rendes segélyek rendkívüli segélyek tőkésítésre együtt
2	P. Horváth Mária sirboltalapítvány előirt kamat tőkésítésre
3	P. Horváth Mária gyűléstartási alapítvány előirt kamat tőkésítésre közbeid költségére
4	Egyházmegyei könyvtáralap Kamat rendelkezésre
5	Rendelkezési alap Kamat — rendelkezésre
6	Szabó András alapítvány Kamat — tőkésítésre
7	Bernáth Zoltán alapítvány Kamat — segélyezésre
8	Egyházmegyei Közigazgatási pénztár előirt kamat kezelési költség P. H. M. alaptól egyéb alapoktól egyházközségek közig. járuléka egyházmegyei jegyzőkönyvekért bírósi költségéből banki és késedelmi kamatokból á t v i t e l

kezelésében levő alapok 1942 évi költségvetése.

Tőkeösszeg		Ebből kintlevő kamatkövetelés		Fedezet		Szükséglet	
21104	—	3000	—	1266 182	20 —	980 300 168	— — 20
2209	—	330	—	1448 132	20 54	1448 132	20 54
2974	40			178	60	25 153	60 —
996	40	220		60	78	60	78
2361	72	1000	—	141	70	141	70
180	—	20	—	10	80	10	80
1500	—	200	—	90	—	90	—
12509	67	1900	—	750 1568 526 1314 210 100 100	58 10 44 75 — — —		
				4569	87		

Sorszám

M e g n e v e z é s

á t h o z a t

közig. államsegélyből
egyéb bevételek
kerületi közgyűlési költségek
Számvevőszék költségei
birói vizsgálatok
jegyzőkönyv kinyomatása
postaportók megtérítése
nyomtatványokért
betörés és tűzkárbiztosítás
esperes tiszteletdíja
papi főjegyző „
2 papi aljegyző tiszteletdíja
pénztáros „
közalapi és nyd. pénzk.
egyházmegyei ügyész tiszteletdíja
számvevő tiszteletdíja
tanügyi bizottsági elnök
fuvar és napidíjak
előre nem láthatókra
tökésítésre

e g y ü t t

I. S a j á t a l a p o k ö s s z e s e n

Vaján, 1942. évi június hó 1.-én.

Tőkeösszeg		Ebből kintlevő kamatkövetelés		Fedezet		Szükséglet	
				4569	87		
				800	—		
				10	13		
						400	—
						50	—
						100	—
						400	—
						200	—
						300	—
						15	—
						700	—
						150	—
						60	—
						500	—
						200	—
						300	—
						50	—
						15	—
						200	—
						240	—
						1500	—
				5380		5380	—
				7442	62	7442	62

KŐMIVES SÁNDOR
em. pénztáros.

Sorszám	M e g n e v e z é s
	II. Idegen rendeltetésű alapok.
1	Ásványi lelkészalap kamat - tőkésítésre
2	Ásványi harangalap kamat - tőkésítésre
3	Vajáni Móré alapítvány kamat - tőkésítésre
4	Vajáni Erdélyi János alapítvány kamat - tőkésítésre
5	Vajáni közalap kamat - rendelkezésre
6	Botfalvai Gencsy Ferenc alapítvány kamat - tőkésítésre
7	Pinkóci lelkészalap kamat - rendelkezésre
5	Szürtei Tóth Lajos és neje alapítvány kamat - rendelkezésre tőkésítendő földjövedelem
9	Ungmogyorósi Zsiró Istvánné alapítvány kamat - tőkésítésre
10	Záhonyi Halász Mihály alapítvány kamat - tőkésítésre
11	Szeretvai Szilágyi Ferenc alapítvány kamat - tőkésítésre
12	Palágyi orgonaalap kamat - tőkésítésre
13	Palágyi templomalap kamat - tőkésítésre
14	Átmeneti tőkék alapja kamat - rendelkezésre

bén levő alapok 1942 évi költségvetése

Tőkeösszeg		Ebből kintlevő kamatkövetelés		Fedezet		Szükséglet	
200	50	30	—	10	—	10	—
148	30	20	—	7	42	7	42
367	50	50	—	18	38	18	38
574	50	80	—	28	73	28	73
900	—	120	—	45	—	45	—
189	40	20	—	9	47	9	47
430	—	60	—	21	50	21	50
1005	60	150	—	50	28	50	28
				100	—	100	—
184	—	20	—	9	20	9	20
201	—	30	—	10	05	10	05
152	—	20	—	7	60	7	60
191	—	20	—	17	80	17	80
20	50			1	—	1	—
7000	—			200	—	200	—
				536	43	536	43

Sorszám	M e g n e v e z é s
	á t h o z a t
15	Salamoni orgonaalap kamat - tőkésítésre
16	Salamoni Berta Honor alapítvány kamat - tőkésítésre
17	Korláthelmeci egyház alapjai kamat - tőkésítésre
18	Gálócsi Otthon alap kamat - tőkésítésre
19	Gálócsi egyházi alapok kamat - tőkésítésre
20	Nagyszelmanci Szabó P. szegényalapítvány kamat - rendelkezésre
21	Nagyszelmenci reformáció emlék alap kamat - tőkésítésre
22	Nagyszelmenci templomalap kamat - tőkésítésre
23	Szirénfalvai templomalap kamat - tőkésítésre
24	Ungnyarádi Horváth Gábor alap kamat - tőkésítésre
	II. Idegen rendeltetésű alapok összesen

Vaján, 1942 július hó 1.-én.

Tőkeösszeg		Ebből kintlevő kamatkövetelés		Fedezet		Szükséglet	
				536	43	536	43
1026	—	150		51	30	51	30
176	20	20	—	8	81	8	81
1050	—	100	—	52	50	52	50
363	—	45	—	18	15	18	15
937	—	100	—	46	85	46	85
753	80	100	—	37	89	37	89
392	—	50	—	19	60	19	60
7062	40	222	43	392	82	392	82
509		50	—	27	84	27	84
				26	20	26	20
				1218	39	1218	39

KÓMIVES SÁNDOR
em. pénztáros

III. Melléklet

Az Ungi Református egyházmegye tulajdonát képező
Pálóczi Horváth Mária és Simon
alapítvány 1941. évi számadása:

	Bevétel	Kiadás
Pénztármaradvány 1940. évről	5360'30 P.	
Kötvényadósok tőketörlesztése	6639'24	
Befizetett kötvénykamatok	7510'87	
Befizetett kölcsöntőke	792'75	
Kamatleírás	222'04	
Összes bevétel	20525'20 P.	
Tőkekihelyezés kötvényre		13770' — P.
Tőkésített kamathátrálék		1956'04
Lelkészek, tanítók stb. kiosztott segélye		580' —
Egyházak és intézetek segélyére		2111'19
Kezelési költség a közpénztárnak		1388'71
Vegyes kiadások		92' —
Kamatleírás		222'04 —
	Összes kiadás	20119'98 P.
	Pénztármaradvány	405'22 P.
Az alapítvány vagyona 1941. év	elején	végén
Gyümölcsöző tőkepénz kötvényre kihelyezve	67874'78 P.	76961'58 P.
Kintlevő kamatkövetelés	13854'91	13010'19
Készpénzkészlet	5360'30	405'22
Összesen	87089'99 P.	90376'99 P.
A vagyonállapotban növekedés		3287' — P.

Vaján, 1942. január 1.

KŐMIVES SÁNDOR
em. alapítványi pénztáros.

Sorszám	Megnevezés
1.	Tőke 1941. dec. 31. érték szerint
2.	Kint levő kamatkövetelés
3.	Tényleg befizetett 1941. évi kamat
4.	1942. évre előírt kamat
5.	Ungvári föld 1942. évi jövedelme
6.	Kezelési költség 1941 évben
7.	Egyéb 1941. évi kiadások
8.	1942. évben kifizethető segély
9.	1942. évi kiadásokra
10.	1942. évi kezelési költség
11.	1943. évi segélyre tartalékolandó
12.	Tőkésítendő
	<u>összesen</u>
	Az 1942 évben kiosztandó segélyre vonatkozó javaslat:
1.	<u>Egyházak segélyéből:</u>
	a. hivatalos lapra
	b. Szeretel szövetségnek
	c. Beretkei árvaháznak
	d. 3 iskolai felügyelőnek
	e. egyházközségeknek
2.	<u>Lelkészek és tanítók segélyéből:</u>
	1. S. D. G. konferenciára
	2. Kiosztható segély
	Vaján, 1942. július 1.

alapítvány 1942. évi költségvetése.

Tőkeösszeg		Ebből kintlevő kamatkövetelés		Fedezet		Szükséglet	
90376	99	13010	14	5554	83		
				6272	43		
				73	75		
						1388	71
						92	—
						4000	—
						100	—
						1568	10
						4600	—
						152	20
90376	99	13010	19	11901	01	11901	01
320	—						
540	—						
150	—						
220	—						
770	—	2000	—				
200	—						
1800	—	2000	—				

KÓMIVES SÁNDOR
em. pénztáros.

Jegyezték az egyes pontokat :

Kőmives Sándor papi főjegyző : 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 21, 22, 23, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 37, 49, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 66, 67, 68, 69.

Dr. Csomár Zoltán papi aljegyző : 24, 25, 26, 45, 46, 47, 62, 63, 64, 65.

Nagy József papi aljegyző : 17, 18, 33, 34, 35, 38, 39, 40, 41, 44, 48.

Koncz Gyula világi főjegyző : 50, 51.

Izsó Gyula világi jegyző : 42, 43, 52.

Móré Gábor világi jegyző : 53, 54, 55.

T a r t a l o m j e g y z é k :

oldal

I.

1. Gyűlést megnyitó imádság.	4
2. Gondnok megnyitja a gyűlést.	5
3. Távolmaradtak igazolása.	5
4. Birósági ülés időpontja.	6
5. a. Farkas István püspök emlékezete.	6
b. Dr. Enyedy Andor püspök üdvözlése.	
c. Kormányzóhelyettes üdvözlése.	
6. Tisztujtás elrendelése.	7
7. Ungvári presbitérium létszáma.	8
8. Palágy rendkívüli segítése.	8
9. Közteherviselés új kulcsa.	9
10. Az ungvári Cserjés eladása.	10
11. Esperesi körlevelek.	11
12. Hitelesítés.	11

II.

13. Esperes imádkozik.	14
14. Egyházmegyi gondnok megnyitó beszéde.	15
15. Megalakulás. A távollévők igazolása.	19
16. A birósági ügyek.	19
17. Kormányzóhelyettes ur köszöntése.	19
18. Püspök ur üdvözlései.	19
19. Szavazatbontó bizottság jelentése.	20
20. Az ujonnan választott tisztviselők eskütétele.	21
21. Ideiglenes ügyész választása és szavazás elrendelése.	22
22. Bizottságok megválasztása.	22
23. Egyházmegyei pénztáros választása.	23
24. Esperesi évi jelentés.	23
25. Tanügyi bizottság jelentése.	39
26. Jelentés a vallástanításról.	44
27. Számvévisés jelentései.	46
28. Jelentés az egyházak 1941. évi számadásáról.	49
29. Az ungvári alapok számadása.	49
30. Esperesi káplán fizetése.	50

31. Ungvári földek bérbeadása.	50
32. Em. könyvtár elrendezése.	50
33. Belmissziós jelentés.	50
34. Jelentés a tanya—misszióról.	58
35. Jelentés a szórványmisszóról.	59
36. Segélyegyleti jelentés.	61
37. Segélyosztó bizottság jelentése.	62
38. Sárosmezői lelkészválasztás és beiktatás.	63
39. Ásványi lelkészválasztás és beiktatás.	63
40. Bezdi lelkészválasztás és beiktatás.	63
41. Kisgejőci lelkészválasztás és beiktatás.	64
42. ifj. Kőmives Sándor segédlelkész beköbelezése.	64
43. Stéfán Miklós segédlelkész beköbelezése.	64
44. 4130/1941. sz. konventi határozat.	64
45. Segédlelkészekre vonatkozó konventi határozat.	65
46. Lelkeszi és hitoktatói állások szervezése,	66
47. Konventi vallásantitási szabályrendelet.	68
48. Szeretetszövetség kérelme.	68
49. Jelentés a beiratásdjakról.	69
50. Jelentés a folyamatban levő építkezésekről.	69
51. Nagygejőci építkezés.	69
52. Sárosmezői lelkész kérelme.	70
53. Nagygejőc kölcsöne.	70
54. Vajkóci adókulcs.	70
55. A pallói egyház új adókulcsa.	70
56. Nagyberezna, Perecseny egyházközséggé szervezkedése	70
57. Nagybereznai presbitérium létszáma	75
58. Nagyberezna konventi és kerületi segélyt kér.	75
59. Nagyberezna lelkészi díjlevele.	76
60. Ásványi lelkészi díjlevél.	76
61. Dr. Csomár Zoltán könyve.	76
62. Sztrénfalvai iskola kooperációja és bérbeadása.	76
63. Ludwig Károly kántorvizsgálója.	77
74. Mitró István birságelengedés iránti kérelme.	77
65. Bittó Béla birságelengedés iránti kérelme.	77
66. Esperesi körlevelek.	78
67. Kerületi gyűlési képviselők.	78
68. Jegyzőkönyv kinyomtatása	78
69. Hitelesítés.	78

